درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

ՄԱՆՉԵՍԹՐ, 15 Յուն. 1901

Եգիպտոս կը յառաջդիմէ եթէ ոչ տակաւին արհեստագիտութեան գէթ վաճառականութեան և երկրագործութեան շաւիղին մէջ: Այս իրականութեան կը համոզուինք ո՛չ թէ օդային տարաձայնութիւններէ, այլ հիւպատոսներու տարուէ տարի մեքենական ճշգրտութեամբ հրատարակած վիճակացոյցներու թիւերէն: Այսպէս, դեռ մէկ քանի օրեր առաջ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը ամբողջ առեւտրական աշխարհին յայտաբերեց Եգիպտոսի անգլիական հիւպատոս Մր. Ալպանի՝ ղրկած տեղեկագիրը որուն մէջ յիշեալը կ'ըսէ թէ 1898էն ի վեր ֆրանսական, գերմանական, յունական և ռուսական ապրանքներու Եգիպտոս ներածումը մինչեւ սկսած էր նուազիլ, միւս կողմէ սակայն միւս երկիրներէ եկած ապրանքներու քանակները շատնալ սկսած են: Մասնաւորապէս նշանակելի պարագայ մըն է Աղեքսանդրիոյ նաւահանգիստը մտնող անգլիական շոգենաւերու թիւին յաւելումը՝ որ ա՛լ աւելի շեշտուեցաւ 1899ին երբ 747 անգլիական շոգենաւեր, 1,150,231 թոնօ տարողութեամբ, մտան Եգիպտոսի վերոյիշեալ գլխաւոր նաւահանգիստը, մինչեւ 1898ին մտած շոգենաւերուն թիւն էր 729, 1,111,481 թոնօ ընդհ. տարողութեամբ:

Պէտք է անմիջապէս յիշենք սակայն թէ այս յաւելման մեծապէս նպաստած էր խտիվական շոգենաւային ընկերութեան գնուիլը Եգիպտոսի կառավարութենէն, անգլիական ընկերութեան մը կողմէ 1898ին: Անգլիականներէն զատ թրքական, ֆրանսական, հոլանտական, գերմանական և պելճիքական շոգենաւերու մուտքերն ալ յաւելումներ ունեցած են:

1899ին Եգիպտոսէ արտածուած ամէն կարգի ապրանքներու արժէքը հասած 15,734,690 ա. ո.ի, ինչ որ կը նշանակէ 3,634,000 ա. ո.ի խոշոր բարձրացում մը նախորդ տարուան վրայ: Իսկ ներածումներու արժէքը 1899ին եղան 11,727,845 ա. ո., որ նախորդ տարուան վրայ միմիայն 418,000 ա. ո.ի յաւելում մը կը նշանակէ: Եգիպտոսի պէս փոքր երկիր մը որուն արտածման արժէքը մէկ տարուան մէջ 3,634,000 ա. ո.ի խոշոր յաւելում մը կ'ունենայ՝ հասնելով ընդհանուր գումարի մը՝ որ ներածման գումարէն աւելի է 4,006,845 ա. ո.ի, անտարակուսելի կերպով կը գտնուի շատ բարգաւաճ ընթացքի մը մէջ: 1899ի արտածման արժէքին յաւելման գլխաւոր պատճառն էր բամպակի խոշոր բերք մը ըլլալը և մանաւանդ անոր բարձր գներով ծախուիլը: Արժէքի յաւելումներ կային նաեւ ուրիշ երկրագործական արտադրութեանց վրայ:

1900ի առաջին 6)ամսին մէջ ալ գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերուած է երկրին արտաքին վաճառականութեան մէջ: Յունուար 1էն մինչեւ յունիս 30՝ ներածումներու արժէքը հասաւ 6,235,993 ա. ո.ի, 1899ի նոյն ժամանակամիջոցին գումարը ըլլալով 5,123,358 ա. ո.: Ներածման այս 1,112,635 ա. ո.ի յաւելումը կազմուած է գլխաւորաբար գաղթարերքէ և կերպասեղէն ու երկաթեղէն ապրանքներէ, նաեւ հանքածուխէ: Գալով այդ առաջին 6)ամսին արտածման՝ ա՛լ աւելի յաւելում մը կը տեսնենք նախորդ տարուան 7,234,930 ա. ո.ին վրայ, որմէջին գումարը հասած ըլլալով 9,202,951 ա. ո.ի: Անգլիական հիւպատոսը անհրաժեշտ կը նկատէ սակայն աւելցնել թէ հազիւ յուսալի է որ յաւելման այս չափը շարունակելի ըլլայ նոյնութեամբ 2րդ 6)ամսին մէջ ալ, որովհետեւ բամպակի գինները իջնալ սկսած էին, հասնելով բաղդատաբար շատ վար արժէքներու. և անկէց զատ ալ արդէն ծանօթ էր որ 1900—1 եղանակին բամպակի բերքը բաւական նուազ եղած է նախորդներէն, իբրեւ հետեւանք, ինչպէս ժամանակին գրած ենք, Նեղոսի ջուրերուն պէտք եղածին չափ բարձրացած չըլլալուն: Հոս պէտք է աւելցնել թէ անցեալ տարի Նեղոսի ջուրերը նմանը չտեսնուած նուազութեան մը հասած էին, և եթէ կառավարութեան ձեռք առած խելացի միջոցները ի գործ չի դրուէին, անտարակոյս պէտք է ըլլալ թէ բերքերուն մեծագոյն մասին ջնջուիլը անխուսափելի պիտի ըլլար՝ ահագին հարուած մը տալով անշուշտ վաճառականութեան:

Ինչպէս ըսինք 1900ի առաջին 6)ամսին արտածման արժէքին յաւելման մեծագոյն մասը կազմուած էր բամպակին շահադիտական գիներէն՝ որոնք յառաջ եկած էին սա՛ ընդհանուր վախէն թէ 1900—1ի բերքը խոշոր նուազում մը պիտի ունենայ: Մէկ կողմ թողլով բամպակը, կը տեսնենք թէ միւս երկրագործական ապրանքներու արժէքը գրեթէ հաստատուած է 1899ի նոյն ժամանակամիջոցին, լուբիայի, եղեգ-շաքարի և սոխի արտածմանց նուազումները հակակշռուած ըլլալով բամպակի սերմի և հաւկիթի արտածմանց յաւելմամբ:

Վեր է ամէն տարակոյսէ թէ Եգիպտոս մտած է առեւտրական բարգաւաճման ճամբուն մէջ ուր զայն կասեցնող ո՛ և է տնտեսական պատճառ մը գոյութիւն չունի բնաւ, ընդհակառակը: Բնիկ երկրագործները որոնք երկրին ջիղը կը կազմեն (երբ մանաւանդ այն լոկ երկրագործական երկիր մըն է) վերջին տարիներու մէջ նիւթականապէս շատ բարեկեցիկ վիճակի մը հասած են, որով սկսած ալ են շահադիտական գործառնութեանց, այսինքն վերջին սեպտեմբերին բերքը եղող բամպակէն շատ կարեւոր մաս մը պահելու վրայ են, յուսալով որ յառաջիկային գիները բարձրանալով պիտի կրնան աւելի խոշոր շահեր ընել: Քանի մը տարիներ առաջ երբ Նեղոսի ջուրերը անհաշիւ կերպով մը կը բաշխուէին արտերուն մէջ, երկրագործ դասակարգը չկրնալով քաղել իր տաժանելի աշխատութեանց շա՛տ արդար պտուղը, գերի դարձած էր անխիղճ վաշխառուներու ձեռքերուն մէջ:

Միակ առեւտրական դասակարգը որ կը տրտնջայ թէ անկարելի դարձած է գոհացուցիչ գործառնութիւններ ընել, բամպակ արտածող վաճառականներն են: Ճիշդ է թէ առեւտուրի այդ ճիւղին մէջ շահերը քիչցած են և որոնք չեն հակակշռեր վնասներու հաւանականութիւնները: Ասկից զատ սակայն թէ՛ առեւտուրին եղողները և թէ բամպակին լեզուէն բնաւ չհասկցողներ, անցեալ տարի, մանաւանդ Գահիրէի մէջ, ինքզինքնին տուին շահադիտական խաղերու՝ որոնց անխուսափելի հետեւանքը եղաւ բազմաթիւ սնանկութիւններ: Նաեւ պէտք է յիշենք թէ պէտք եղածէն աւելի շահադիտական ձգտում մը կար նոր ընկերութիւններու հրապարակ հանած կարգ մը արժեթղթոց նկատմամբ՝ որոնք չափազանցեալ արժէքներու հասան նախ, և սակայն անմիջապէս խոշոր անկումներ կրեցին անշուշտ վնասելով շատերուն: Սակայն այս սխալ ու չափազանց շահադիտական գործառնութեանց յառաջ բերած աննպաստ արդիւնքները. (որոնք միայն Եգիպտոսի յատուկ չեն), չեն խախտեր բնաւ սա՛ հաստատ իրականութիւնը թէ վաճառականական տեսակէտով փառաւոր ապագայ խոստացող երկիր մըն է Եգիպտոս՝ որուն արտաքին վաճառականութեան մեծագոյն մասը Եւրոպացիներու, Հրեաներու և Յոյներու ձեռքերուն մէջ է:

ՊԱՅԸ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ
ԱՐՁԱԳԱՆԳ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ՖԻԼԻՊԷ, 9 փետրուար 1909.

Երկու տարիէ ի վեր, ինչպէս գիտէք, Պուլկարիա կը գտնուի Պաղճեան հայրսուրբը իբրեւ այցելու հովիւ: Թերեւս հետաքրքրուիք թէ՝ ի՛նչ կ'ընէ այդ ծերացած և գործ մը ընելու անկարող մարդը հոս. և իրաւունք ունիք: Եկած տեղերը, թերեւս ժողովուրդին աչքին թոզ փչելու համար, հոս, Ֆիլիպէի մէջ միայն, մէկերկու լաւ գործեր ըրաւ, որոնց մասին գրեցի այն ատեն: Անկից ասդին յամառաբար կը լռեմ սպասելով որ օր մը իր անգործութեան կամ անխորհուրդ և անխոհեմ գործերուն վերջ կու տայ, և ես Արեւելքի ընթերցողներուն իր լաւ կողմերը կը ներկայացնեմ: Բոլորովին պարապ տեղը սպասեցի: Պաղճեան վարդապետը իր անգործութեամբը, փոփոխամիտ և ծաղրելի քայլերովը, այլեւ, քիչ բացառութիւնով, Պուլկարիոյ հայութեան համակրանքը վայելելէ շա՛տ հեռու է: Ուր որ գնաց գործ մը չընելու համար, քակեց, հանդարտութիւնը խռովեց, նորհիւ իր ապիկարութեան, ու ասով ժողովուրդին դժգոհութիւնը հրաւիրեց:

Պուլկարիոյ զանազան քաղաքներէն մեր Այցելու հովիւին մասին շատ գրուեցաւ Արեւելքին, որ իր ողջմտութեան ապացոյցը տուաւ ժողովուրդին՝ մեծամասնութեան տրտունջներուն արձագանգը եղող այդ գրութիւնները հրատարակելով: Բայց այդ անկեղծ և ճշմարիտ քննադատականները՝ մազի չափ տարբերութիւն մը չեն բերած մեր հովիւին վրայ: Ան Արեւելքին հետ կին ըրած է. մի զարմանաք, որպէս զի իր մասին գրուածները չկարդայ հոն, Արեւելք ձեռքը չառներ, հոգ չէ թէ Գրասիրաց Եղբայրութեան ընթերցարանը հազիւ չորս քայլ հեռաւորութիւն ունի իր բնակած սենեակէն: Ասիկա սակայն մեր հոգը չէ բնաւ. եթէ իբր թղթակից պարտաւոր ենք գրել, յիշեցնելու համար իր սխալները, պարտքերը, միւս կողմէ պարտաւոր ենք նաեւ, մտիկ ընելով մեր խղճի ձայնին, իր յուռի կողմերը պարզել թէ՛ ժողովուրդին և թէ իրեն պաշտօն յանձնող բարձրագոյն մարմինին: Ահա այս մտածումն էր որ զիս ալ մղեց Պաղճեան հայրսուրբին վրայ գրել այս անգամ:

Եթէ քալելու, նստելու ու խորհելու անկարող Պաղճեան վարդապետը՝ Պուլկարիոյ պէս բազմակարօտ գաղութ մը ղրկուած է իր ծերութեան և հանգստի օրերը հոն անցընելու համար, աս տարբեր խնդիր. միայն թէ պուլկարական միջավայրէն աւելի յարմար չէ՞ր վանք մը, որով Պուլկարիան ալ անուանական վարդապետ մը ունեցած չպիտի ըլլար և գործելու ընդունակ մէկը թերեւս գար հոս:

Ինչպէս նախորդ թղթակցութիւնովս հաղորդած եմ, Պաղճեան վարդապետը Սոֆիան, Թ. Բազարճըգը և ուրիշ տեղեր իրար անցընելէ վերջ, երկու ամիսէ ի վեր հոս եկած է: Անձամբ կը հաւատայինք թէ՝ մեր վարչական գործերը կանոնաւորելու համար եկած է. — ընդհակառակը, ուտելու և պառկելու համար եկեր է:

Առժամեայ մարմին մը ընտրած էր որպէս զի մէկ երկու ամիս կրթական և եկեղեցական գործերը առժամապէս վարէ, մինչեւ որ թաղական և հոգաբարձու ընտրէ: Այսօր վեց ամիսը կ'անցնի և բան մըն ալ ըրած չէ և ընելու ալ անկարող է: Որքան ալ առժամեայ մարմինը ջանքեր ընէ իր ստանձնած պաշտօնը լաւ կերպով կատարելու և ասով ժողովուրդը գոհացնելու համար, կ'արժէ անկեղծապէս խոստովանիլ որ, ժողովուրդին մեծ մասին վստահութիւնը գրաւելէ շատ հեռու են և ամենուն դժգոհութեան առարկան եղած են: Ընթերցողը թող ներէ, եթէ առժամեայ մարմինին նկատմամբ ասկէ առաջ գրածիս կը հակասեմ. պատճառը ես չեմ, այլ իրենց գործունէութիւնը և ժողովուրդին կծու քննադատութիւնները իրենց մասին: Անցած անգամ, մէկ երկու պաշտօնեաներէ իմանալով հաղորդած էի թէ ամսականնին կը ստանան եղեր. այսօր ալ ատոր հակառակը կը տեղեկանամ: Ու վարժարանը նախանձելի դիրքի մը մէջ պահելու համար, իմ կարծիքով, անհրաժեշտ է որ ժողովուրդին կողմէ ընտրուին հոգաբարձուները, խնդիր չէ թէ ընտրուի ներկայ առժամեայ մարմինը, բաւական է որ ժողովուրդին հաւանութիւնովը ընտրուին և գործերը չկաղան:

Քահանայ մըն ալ ունինք, որուն վրայ Աստուծոյ շնորհքը թող գայ: Բամբասանք, աս ու ան իրար ձգել, իրեն եղած խոստովանութիւնները ասոր անոր հաղորդել, Պատրիարքարանէն թաղականութեան անունով եկած նամակները պահել ու ձայն չհանել, ամէն օր կոնծել, եայլն, եայլն, վրան հանգչած են: Աս այժմ փաստերը մէջ բերելու հարկ չեմ տեսներ: Իսկ մեր Այցելու Հովիւը այս քահանային հետ ճան-ճիկեր է: Պատրիարքարանէն իրեն եկած այն պատուէրը թէ՝ նամակները թո՛ղ առնէ քահանայէն, ականջի ետեւ կը նետէ: Ու աս ամէն զեղծումները՝ մի միայն իր (Այցելու Հովիւին) «Եսօը»՝ Ֆէսլեան քահանային պէս մեր տէրտէրին ալ չդպչելուն և «քու խօսքդ չիտակ է» ըսուելուն համար:

Չեմ ուզեր արգահատանքի միայն արժանի մեր վիճակային մանուածապատ գործերը քրքրել, որոնցմէ ժողովուրդը այլեւս ձանձրացած, իսպառ անտարբեր կը մնայ դէպ ի իր դպրոցը, դէպ ի իր եկեղեցին, ամէն բան երեսի վրայ ձգելով, թէեւ այդ անտարբերութիւնը արդարացուցիչ հանգամանք չունենայ:

*** Այս անգամ նպատակ ունիմ մասնաւորապէս մեր Այցելու Հովիւին ըրած անխորհուրդ մէկ գործին ծանօթացնել Արեւելքի ընթերցողները:

Կարծեմ Թ. Բազարճըգեան խնդրին և ատոր մէջ Այցելու Հովիւին բռնած դիրքին... ծանօթ են ընթերցողները: Ինչպէս յայտնի է, այդ գիւղաքաղաքին հոգեւոր հովիւը՝ Գէորգ Ծ. Վրդ. Նալպանտեան՝ բոլորովին ձանձրացած անմիտ հակառակութիւններէն, իր հրաժարականը ղրկած էր Պատրիարքարան: Պատրիարքարանը գործը վրայէն նետեց և յանձնարարեց Պաղճեան վարդապետին պատճառը տնօրինելու համար, կարծելով որ ան կրնայ գործ մը գլուխ հանել առանց ապիկարութեան մը մէջ իյնալու: Ճիշդ այս խնդրին վրայ, Արեւելք իր ազգային բաժնին մէջ կարծիք յայտնած էր թէ աս խնդիրն ալ շատ խնդիրներու պէս, Բարթուղիմէոս վարդապետը անպատճառ բոլորովին պիտի կնճռոտէ: Այսօր Արեւելքի գուշակութիւնը կատարուած է նոյնութեամբ:

Ահա՛ պատմութիւնը.—

Գէորգ Ծ. Վրդ. Նալպանտեան իմանալով որ, իր խնդիրը Պատրիարքարանէն Պաղճեան հայր սուրբին յանձնարարուած է, կուգայ, քանի մը շաբաթ առաջ Ֆիլիպէ, խնդրելու համար որ, որքան կարելի է շուտով իր մասին տնօրինութիւն մը ընէ, որովհետեւ այլեւս չի կրնար Բազարճըգ մնալ, երբ մանաւանդ իրեն ըսելիք մը չունին, քանի որ իր անմեղութիւնը Պաղճեան հայր սուրբին ներկայութեան ալ լաւ մը հաստատուած է: Այցելու Հովիւը խորհուրդ կուտայ որ երթայ իր վերջին պատարագն ու օրհնութիւնը ընէ և գայ: Ու այդ միջոցին, անմիջապէս, առանց կանխապէս Գէորգ վարդապետին տեղ մը գտնելու, թերեւս առանց աս բանը վայրկեան մը իրեն մտածման նիւթ իսկ ընելու — կը գրէ Իսլիմիայի ծերունի մէկ քահանային, որպէս զի շուտով երթայ Բազարճըգ մինստերը փակէ: Մինչդեռ Գէորգ վարդապետը Բազարճըգ կեցած վերջապէս հրահանգի կը սպասէ, ու քահանան է կուգայ փետր. 1ին կը անկուի հոն: Ասոր վրայ յիշեալ վարդապետին մեկնիլ միայն կ'իյնայ:

Ահա մեր Այցելու Հովիւին տեսած գործը. յօնքը շտկել ուզեց, աչքը հանեց: Աս իրաւ է որ, Պաղճեան վարդապետը, իր ամէն մէկ քայլին մէջ Գէորգ վարդապետին նկատմամբ յայտնի թշնամութիւն և հակառակութիւն ցոյց կուտայ և անոր հակառակորդները կը քաջալերէ:

Չերկարենք: Այսօր Ֆիլիպէի մէջ կը գտնուի Գէորգ վարդապետը շուարած եւ անմիջական դարմանի կարօտ: Արդէն յայտնի է որ, յիշեալը Բազարճըգ շատ չնչին գումարով մը կը պաշտօնավարէր, որ հազիւ իր անհրաժեշտ պէտքերուն կրնար բաւել. աս առաւելն 15-20 օրուան անգործութիւն մը կրնայ խեղճը ողորմելի դրութեան մատնել: Խնդրեմ ըսէք, թէ՝ ի՞նչ կրնայ ընել մէկը՝ որ իր վրայ առած է կրօնական զգեստը: Ու Այցելու Հովիւը սա անհեթեթ միջոցը ի գործ դնելէ և Գէորգ վարդապետին պէս աշխատելու տրամադիր և ընդունակ մէկը իրեն պէս անգործութեան դատապարտելէ վերջ, կը պատասխանէ որ՝ տեղ մը չկայ, ո՞ւր ղրկէ զինքը....:

Բացորոշ յայտնի է որ, Այցելու Հովիւը անկարող է Գէորգ հայրսուրբին պաշտօն մը գտնելու, որովհետեւ ինք վարկ չունի ու կը մերժուի, ո՞ւր կը մնայ իր յանձնարարականը: Ուրեմն ու պարտականութիւնը կը մնայ Ազգ. Պատրիարքարանի վրայ. պիտի թողո՞ւ որ Գէորգ վարդապետը, անօգնական մնայ օթելներուն անկիւնը: — Չենք կարծեր. կը յուսանք որ անյապաղ պիտի փութայ նպաստաւոր որոշում մը տալ, առանց սակայն գործը նորէն Պաղճեան հայրսուրբին վրայ ձգելու: Ու այդ գործին կարգադրութիւնը թողլով Պատրիարքարանի, անշուշտ աւելորդ չըլլար երբ յիշեմ որ, Ազգ. Պատրիարքարանը կրնայ՝ եթէ ուզէ, Գէորգ վարդապետը ղրկել Վառնա, Իսլիմիա կամ Սոֆիա՝ քարոզչութեան պաշտօնով. և կամ, քանի որ մեր այցելու հովիւը բոլորովին անկարող է, կարելի է Պուլկարիոյ կամ Ռումանիոյ համար շրջուն հոգեւոր հովիւի պաշտօն տալ իրեն, որուն համար ամէն կերպով ընդունակութիւն ունի:

*** Անանկ կը կարծեմ որ, Թաթար-Բազարճըգեան խնդիրը, ասկից վերջ, աւելի պիտի բորբոքի, որովհետեւ, լսածիս նայելով, ներկայ ուսուցիչը, բառին բուն նշանակութիւնով, մտաւորապէս խեղճ է և բոլորովին անկարող ու անընդունակ մատաղ սերունդը դաստիարակելու գործին մէջ: Իսկ ներկայ թաղականութիւնը, հակառակ ժողովուրդին իր վրայ ունեցած յոյսերուն, պէտք եղածը չի փութար գործադրել վարժարանը բարեկարգելու համար, որուն համար թէ՛ հոգեւոր հովիւը թէ՛ ժողովուրդին կրթասէր մասը, կծու դիտողութիւններ կ'ընեն, և հետզհետէ պաղելու վրայ են թէ՛ թաղականութենէն և թէ վարժարանէն: Ու Ֆիլիպէէն հոն իյնող ուսուցիչը իր մասնաւոր վարժարանէն ամսական չկրնալ գանձելուն, յուսահատած է և ամէն ճիգ կը թափէ ոտքը անգամ մը ազգ. վարժարանին դռնէն ներս նետելու:

Բ. Զ.

ԳԱՒԱՌԸ
ԲԺԻՇԿԻ ԱՉՔՈՎ ԴԻՏՈՒԱԾ

Բ.

Ահ ծեր կիները... չեմ կրնար խօսք մը չըսած անցնիլ այս [illegible] խառնուրդին վրայէն կքած քամակով, մանր աչքերով որոնց մէջ [illegible] և նախանձ կը փայլի միայն: Ասոնք են որ գիտեն լափաներու տեսակները, «Մայասուլի» դեղերը, ասոնք միայն գիտեն թէ մեղը ե՛րբ խմելու է ջերմի համար և ի՛նչ քանակութեամբ, թէ չարաչքի եկածներու ի՛նչ ընելու է, խոցակը ինչո՞վ դարմանելու է. բայց իրենց մասնագիտութիւնը, եթէ ոչ բոլորին, գէթ ընդհանուրին՝ մանկաբարձութիւնն է: Եթէ գրածներս միայն արհեստակիցներս կարդային, ինչե՛ր պիտի պատմէի իրենց, բայց գիտեմ թէ ընթերցողներէն շատեր մեր դասակարգէն չըլլալով և ջղային ըլլալով չհանդուրժեն թերեւս աղտոտ բաներ լսելու. սակայն ինչ ըսեմ դրչիս ծայրը եկած է, չեմ կրնար բոլորովին լռել անցնիլ:

Գիտէ՞ք թէ ինչ է «Փառթը» ոչխարին կամ կովին ստամոքսն է. գոնէ մէկ մասն է անոր: Չեմ գիտեր տեսա՞ծ էք երբեք, մի՛ գանիք, պիտի չնկարագրեմ, բայց վստահ եմ թէ անոնք որ տեսած են պիտի յիշեն անոր դուրսի կապտագոյն փայլուն գոյնը և ներքին կանանչը...: Այսչափը հերիք է կարծեմ. փառթը՝ տղաբեր կիներու առաջին դարմանն է, յանձնարարուած ծեր կիներէն. բայց ի՛նչ ընելու է, մի՛ երեւակայէք.—Մէջի պարունակութեամբը տաք տաք կը դնեն հիւանդին որովայնին և փորին վրայ, ի՛նչ, շա՞տ տգեղ գտաք, բաղդատեցէք մարդուն կոկորդը չորցուած և փոշիացած շան աղը փչելուն հետ և որքա՛ն մեծ պիտի գտնէք փառթի գործածութիւնը. այս պատմածս չի խորհիք թէ հազուագիւտ բան մըն է, ոչ, ընդհակառակը շատ ընդհանուր է անոր գործածութիւնը: Տղաբեր կանանց համար այն ատեն միայն բժիշկը կը կանչեն, երբ իրենց բոլոր դարմանները, կենդանական կամ բուսական, ներքին կամ արտաքին, կամ թըլսըմ, օգուտ մը ըրած չեն. և յայտնի է թէ մինչեւ որ իրենք յոյսերնին կորեն, արդէն քանի օրեր անցած են: Եւ այդ յուսահատ և ճգնաժամի վայրկեաններն է որ կը կանչուի բժիշկը, որուն ըրած դարմաններուն կամ գործողութեան հակառակ հիւանդը կը մեռնի երբեմն: Այս պարագան առիթ կուտայ կիներուն, որպէս զի երկրորդ նմանօրինակ պարագայի մը տակ, բնաւ բժիշկ չբերեն, ըսելով թէ «այինչն ալ եղաւ, բժիշկ բերինք ու մեռաւ». երբ թէ ըը-

---

—)(111)(—

ԺՈՐԺ ՓՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

[illegible]

Ժ.

Երկու փիղերը իրենց պատիճները ճօճելով հետզհետէ կ'ոգեւորուէին, ու կրկէսին մէջտեղ գալով իրարու դիմաց անցան, և ուժ առնելով իրարու վրայ յարձակեցան կատաղի ուժգնութեամբ մը: Բաղխումը այնքան սաստիկ եղած էր որ փիղերուն վրայ հեծող երկու հնդիկները քիչ մնաց վար պիտի իյնային: Երկու յաղթ կենդանիները կը վերոնէին, վայրագ մռնչիւններ արձակելով և ջանալով իրենց պատիճներով զիրար վիրաւորել: Վերջապէս, անոնցմէ մէկը իր հակառակորդին հարուածներուն տակ գլտորեցաւ ու կէս շրջան մը ընելով ինք իր վրայ՝ խոյս տրուաւ, իր մրցակիցին կողմէ հալածուելով: Յետոյ կարգը եկաւ երկու ռնգեղջիւրներուն, որոնցմէ մէկը կարմիր ներկուած էր իր հակառակորդէն զանազանուելու համար: Երկու գազանները բաւական ատեն իրար փնտռեցին կրկէսին մէջ, որովհետեւ անոնք ցերեկ ատեն յստակ չեն տեսներ, մանաւանդ կրկէսին պայծառ լոյսին մէջ, որ անոնց աչքերը կը շլացնէ: Երկու կենդանիները իրար ճանչնալնուն պէս՝ կատաղի ուժով մը իրարու վրայ խոյացան. անոնցմէ մէկը յաջողեցաւ իր եղջիւրը հակառակորդին փորին մէջ խոթել, որ աւելի տանջանքներու ենթարկուելով՝ շունչը փչեց քիչ յետոյ: Մենամարտիկներուն կռիւն ալ ոչ նուազ արիւնալից ու ողբալի եղաւ: Երկաթէ ձեռնոցներով զինուած կատաղի պայքար մը կը մղէին, իրար բզկտելու ատենին:

Ի վերջոյ յովազի մը և կինճի մը կռիւը տեղի ունեցաւ: Յովազը հակառակ իր դիւրաթեքութեան և ուժին՝ յօշ յօշ պատառուեցաւ կինճին կողմէ:

Անասնամարտի վերջանալէն յետոյ՝ փողերը դարձեալ սկսան հնչել: Երբ տիկին Ռիչմոնտ կը հեռանար, բաճային սպաներէն մէկը յարգանքով մօտեցաւ անոր և ըսաւ թէ բաճային սեղանակից ըլլալու հրաւիրուած էր ինք և իր Ֆրանսացի ընկերները: Սըր Ճօ հրաւիրեալներուն մէջ չէր, ինչ որ չափազանց կը կատղեցնէր զայն:

Ռաուլի և Հանրիի զգեստները փոշիի մէջ թաթխուած էին իրենց կատարած ճամբորդութեան պատճառով. ուստի սեղան նստելէ առաջ Սըր Ճօի դիմեցին, որ զանոնք առաջնորդեց զարդարանոց մը և ինք դուրս ելաւ, առանձին թողլով երկու բարեկամները:

—Զգոյշ կենանք, ըսաւ Հանրի իր բարեկամին ականջին ի վար: Ամէն ատենէ աւելի մտատանջ և պահով եմ թէ այդ կինը կը խաբէ մեզ և ծուղակ մը կը լարէ:

—Հա՛նրի, վախ կը պատճառէք ինծի, պատասխանեց Ռաուլ: Գլուխս իմս չէ ա՛լ. կը զգամ թէ տակաւ խելակորոյս կ'ըլլամ:

—Ընդհակառակը արիութիւն և պաղարիւնութեան ցոյց տալու էք: Անգամ մը Նիւմայի վրայ խորհեցէք. եթէ մենք յաղթուինք, անիկա կորսուա՛ծ է:

Զարդարանոցին դուռը բացուեցաւ և Սըր Ճօ ներս մտնելով ըսաւ.

—Պատրա՞ստ էք: Քանի մը վայրկեան միայն մնաց սեղան նստելու: Գիտցէք, մեծ պատիւներ կ'ընծայեն ձեզի, բայց զիս արժանի չեն դատած այդ սեղանին մասնակցիլ:

Ու աւելցուց դառնութեամբ.

—Ասիկա ալ Կրասի մէկ խաղն է:

—Կը կարծէ՞ք որ այդպէս ըլլայ, պատասխանեց Հանրի, Ռաուլի տեղ, որ մտագրաղ էր:

—Ի՛նչպէս, վստահ չեմ մի, յարեց Ճօ դառն շեշտով մը: Բայց տիկին Ռիչմոնտ շատ անգութ և չար է ինծի նկատմամբ: Տեսէք ես սեւ զգեստ կը կրեմ, իսկ դուք որսորդի զգեստներով իշխանական հացկերոյթին մասնակցելու կ'երթաք. ես ձեր խոհարարը ըլլալու երեւոյթն ունիմ:

Ճաշարահին պարզած տեսարանը ճշմարտապէս դիւթիչ էր: Ասիական բոլոր ճոխ պերճանքը անգլ. վայելչութեան հետ խառնուած էր՝ տարօրինակ ներդաշնակութիւն մը առաջ բերելով: Սրահը ընդարձակ էր և խորը կը գտնուէր բաճային յատուկ սեղանը: Պաշտօնական հեռաւորութեամբ ուրիշ սեղաններ ալ պատրաստուած էին պալատականներուն, անգլ. և բնիկ սպաներուն համար:

Ռաուլ և Հանրի երբ ճաշարահէն ներս մտան, հազարապետ Վալերիէն Թըրները և տեղակալ Զարլի Պլունդ դիմաւորեցին զանոնք:

—Սիրելի կոմս, ըսաւ հազարապետը, շատ ուրախ եմ ձեզ գտնելուս. կը տեսնեմ որ մեր ձերբակալած մարդը շուտով օձիքը ազատեր է. շատ գոհ և ուրախ եմ այդ մասին:

Ու հազարապետը սկսաւ ուժգնապէս սեղմել Ռաուլի և Հանրիի ձեռքերը, ինչ որ կը նշանակէր թէ Վալերիէն Թըրնըր շատ ուղղամիտ, բարեսիրտ զինուորական մըն էր: Ռաուլ նշմարելով անոր անկեղծ ու բարի նկարագիրը, ուզեց անոր համակրութիւնը շահիլ լիովին, մանաւանդ իր ներկայ կացութեան մէջ, ուր զօրաւոր բարեկամի մը աջակցութեանը կը կարօտէր: Մնաց որ հազարապետին համակրանքն ու աջակցութիւնը վայելել կրկնակի առաւելութիւն ունէր, քանի որ անիկա կրնար ուղղակի կամ անուղղակի կերպով կայ գործերը դառնալ իր թշնամիներուն: Ուստի խօսքը հազարապետին ուղղելով՝ Ռաուլ ցած ձայնով ըսաւ.

(Շարունակելի)

մինչեւ մարմինէն զատուած հոգին վերադարձնելու կոչումն ունէր։ «Պարապ տեղը ինչո՞ւ դրամ ծախսենք»։ Դեռ անցեալ օր յղի կին մը կոնքի ոսկորներուն չափազանց նեղ ըլլալուն պատճառաւ չէր կրնար ծնիլ և ես վստահօրէն բացատրելով — գործողութեան մը անհրաժեշտ ըլլալը զգացուցի, հակառակ իմ գրեթէ ձրի գործողութիւն մը յանձն առած ըլլալու տրամադրութեանս և քիչ չատ բանգէտ մարդերու սաստելուն, առաջարկս անլսելի մնա՛ց, և քիչ վերջը կինը թաղուեցաւ առանց ծնիլ կարենալու։

Կոնացի բժշկական նախապաշարումներու վրայ երկարօրէն խօսիլ չեմ ուզեր, բայց կ'արժէ թերեւս պատուելին դարմանը լսել։ Մեր կիները դեռ չատ բաներ գիտեն — կին մը զաւակ չ'ունենար. — լաւ, կրիայ մը եթէ ողջ ողջ թաղես կնոջ տան դուրսի դրան սեմին տակ, կինը անմիջապէս կը յղանայ.... Եթէ մանուկը ծնած ատեն չի չնչեր չուտով, սեւ աքաղաղ մը գտնելու և կենդանիին կտուցը նորածինին որբանը խոթելու է, անմիջապէս աքաղաղը կը մեռնի, նորածինին կեանք տալով, կ'ըսէ պատուելը։ Հիմա կը յուսամ թէ համամիտ էք ինձ երբ յօդուածիս մէկ մասով մեր պատուելներու պարապը կը չինեմ։ Այլ առակ լսուածէ. եթէ մանկիկը առողջ չէ, պատճառը գիտնալու է, և ծեր կինը չուտ կը գիտնայ զայն։ «Քառասուն-կոխ» եղած է տղուն մայրը, զինքը ծնելէն յետոյ դեռ քառասուն օրը չանցած այցելած է բարեկամուհիի մը որ նոյնպէս ծնած է և դեռ քառասուն օրը չի լրացուցած. անոր համար տղան «քառասուն-կոխ» եղած է։ Դարմա՞նը — եթէ մայրը գիտէ թէ որո՞ւ այցելած է, հարկ է սանդ մը ղրկել հոն և փոխարէն ուրիշ մը առնել, իսկ եթէ չի յիչեր կտոր մը մեղրամոմ ղրկելու է եօթը տարբեր կիներու, որոնցմէ ամէն մէկը կտոր մը խածնէ մոմէն, մնացածը տղուն վիզէն կախուածին պէս անհանգստութիւնը կ'անհետանայ։

Ինչ կը պատմէի, այո, բժիշկին պիտի գային, չա՛տ անգամներ «հեկէ տեսնանք ի՞նչ կ'ըսէ» ըսելով կը դիմեն, հոս զգոյշ, չի խորհիս թէ բժշկական քննութիւն մը պիտի կատարես, կամ գործողութիւն մը ունիս կատարելիք, ո՛չ, ո՛չ։ Փորձելու ես թէ քեզ քննելու համար կը դիմեն. քննութիւնը հարկ եղածին պէս ընելու համար հետաքրքիր բարթերէն մէկը կամ երկու մարդի՛ որոնք երբ բանգէտ ճանչցուած են, սաւնք կ'ուզեն գիտնալ քու բոլոր կարողութիւններդ, թէ բժշկութեան ո՞ր մասը լաւ գիտես, «եէլը», մալարիան, «սըթման» կամ թէ վէրքերէ կը հասկնա՞ս, սալեղանիի պատրաստութիւնները սորվա՞ծ ես։

Սովորական բաշերի արարողութիւնը լմնալէ յետոյ հիւանդը իր առաջին փորձին կ'ենթարկէ բժիշկը, բազկերակը անոր երկնցնելով — Այո՛, բազկերակը, սրտին հառագիրն է այն, սրտին որ զգացմանց կեդրոնն է, մարմինին կառավարիչը, խորհելու կեդրոնը և ուրիշ չա՜տ բաներ ռամիկին համար. քանի որ բազկերակը այնքան կարեւոր գործարանի մը բանալին է, ինչպէ՞ս չահնկալէ խեղճ ռամիկը թէ բժիշկը անկէ հասկնալու է մարմինին մէջ եղած որ եւ է անհանգստութիւն — իբր թէ մենք բժիշկներս հեռագրական գործակալութեան պաշտօնեաներ եղած ըլլայինք, բազկերակի քաf, քիf, քաfէն կարդալու համար ոտքին մատին մէջ ցաւը։

Արաբկիր   Տոքդ. Խ. Ց. Հ.

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ — Հանրային պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ հարիւրին կէս (½°/₀) տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. փոխառութ. Հանր. Պարտքի արժեթղթերու թիւ 35 կտրոններուն։ Այս տոկոսին վճարումը պիտի ըլլայ մինչեւ 1901 օգոստոս 1)14, նոյն կտրոններուն վրայ յիշուած քաղաքներուն մէջ։ Այդ պայմանաժամէն ետքը միայն Կ. Պոլսոյ մէջ պիտի վճարուի։ 4—8

Կ. Պոլիս, 9)22 փետր. 1901

* * *

ԱԶԴ. — Ոգելից ըմպելիներու վաճառման վրայ դրուած տուրքին առաջին մասնավճարի պայմանաժամին, այն է 1317 մարտի մօտենալուն հետեւանքով Հանր. Պարտքի վարչութեան ընդհ. տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և չրջականներուն մէջ գտնուող գինեպաններուն և ոգելից ըմպելիներու վաճառականներուն թէ՝ ոգելից ըմպելիներու վաճառման կանոնագրին 14րդ. յօդուածին համաձայն, փետրուար ամսուան մէջ պէտք է անձամբ ներկայանան Հանր. Պարտքի վարչութեան ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան։ Կը ծանուցուի նաեւ իրենց թէ ոգելից ըմպելիներու տեսչութիւնը այսօրուընէ կը սկսի գանձել տուրքերը և յանձնել թէզքէրէները։ Ով որ մինչեւ մարտ 1 նոյն տեսչութեան չներկայանայ, Օրէնքին խստութեանց պիտի ենթարկուի։

6—13   ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 30/13 փետրվար 1901

ՏԱՐՈՒԻՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Գրեց
ՅՈՎԹ. Ն. ՅԱՂՏԻՒՐԵԱՆ
Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԳԻՆ 3 ՂՐՈՒՇ
Կեդրոնատեղիք Մարգարեան և Վէյսի գրավաճառանոցները։

Քաղաքական Լուրեր

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Չինացիներուն մտաւորական վիճակը. — «Թայմզ»ի թղթակցին մէկ տեղեկագիրը. — Ցանցաւորներուն պատժուիլը. — Մ. Նահանգները։

Շանկայ, 17 փետրուար. — (Թայմզի թղթակցէն). — Եանկ-Ձէի վրայ ուղեւորութենէ մը վերադարձայ։ Այդ կերպով առիթ ունեցայ տեղեկութիւններ առնել Սի-Նկան-Ֆուի կացութեանը և կեդրոնական Չինու ժողովրդեան ամէնէն առաջնակարգ դասակարգերուն ըղձացմանը վրայ։ Իմ առած բոլոր տեղեկութիւններս սա եզրակացութեան կը յանգին թէ Չինու արքունիքը արդէ՛մ վստահութիւն չունի օտարականներու հակառակորդ արմատական կուսակցութեան դրութիւններուն վրայ, և կ'ընդունի թէ անհրաժեշտ է ամէն կերպով աշխատիլ, որպէս զի Տէրութիւնները հաւանին իրենց զինուորները ետ քաշելու Պէքինէն։ Մանչու յետադիմականներուն և յետամնաց պահպանողականներուն նկատմամբ, սակայն, ապացոյց մը չկայ թէ մտաւորական իրական փոփոխութիւն մը կրած ըլլան։ Կարելի է որ յարմար դատուած է երբեմն հրամանագիրներ հրատարակել Եւրոպացիներուն աչքին մոխիր փչելու համար։ Պաշտօնեաներու անուանումը ամէնէն ճշմարիտ փորձաքարն է չինական տրամադրութեան, և անուանուած պաշտօնեաներուն մեծ մասը ամէնէն աղտոտ նկարագիրներու ներկայացուցիչն է։ Պատճառներ կան կարծելու թէ բանակցութիւնները սկսած միջոցին Չինու կառավարութիւնը կ'ենթադրէր որ անցեալին համար տրուելիք գոհացումէն զատ, Տէրութիւնները իրեն ելմտական ներքին բարենորոգումներ ալ պիտի պահանջեն։ Ատոնց զանցառումը հաշտութեան նախաչաւիղ պայմաններուն մէջ Չինացիներուն միտքին մէջ սա գաղափարը արթնցուց թէ անցեալին գոհացումը տրուելուն համար՝ հին դրութիւնը հանգիստ պիտի թողուի։ Լի-Հունկ-Չանկ ոյժ կու տայ այդ կարծիքին, ըսելով որ երբ խաղաղութիւնը վերահաստատուի, Չինու արքունիքը միայն Ռուսիոյ կրնայ վստահիլ։ Ռուսիոյ բարեացակամութիւնը անգամ մը որ ապահովուի (զոր ձեռք բերելու միջոցը Լի-Հունկ-Չանկ միայն գիտէ) Չին կրնայ վստահիլ անոր պաշտպանութեանը։ Այդ կերպով է որ Լի-Հունկ-Չանկ համոզած է Չինու արքունիքը ո՛չ միայն հաւանիլ Մանչուրիոյ պայմանադրութեան, այլ նաեւ Չինու վեհապետական իրաւունքներուն պահպանութիւնը մեծ զիջում մը համարիլ, ինչ որ արդիւնք է իր անձնական ազդեցութեան։ Սի-Նկան-Ֆուի մէջ ոչ ոք կրնայ Լի-Հունկ-Չանկի իշխանութեանը հակառակիլ։ Հիմա Չինու կեդրոնական կառավարութիւնը կազմող մեծ Խորհուրդին երեք անդամներէն Վանկ-Վէն-Զաօ միայն յառաջդիմական հակումներ ունի, սակայն տկար է, և Եունկ-Լուի ու անհաշտ յետադիմական Լու-Զուան-Լինի ազդեցութեանը տակ կը գտնուի։ Անկէ զատ Մանչուներու իշխանութիւնը անվթար կը մնայ. անոնց ամէնէն մեծ զբաղումն է կարելի եղածին չափ չուտով կարող ըլլալ վերէ լուծելու չինացի յառաջդիմական պաշտօնատարներէն, օրինակի համար Եանկ Ձէի փոխարքաները որոնց հաստատամտութիւնը անցեալ ամառ խեղդեց օտարներու դէմ պատրաստուած չարժումը և անյաջողութեան մատնեց Պէքինի մէջ տեսնուած պատրաստութիւնները։ Չինու վերին իշխանութիւնը բնական է որ զինքը չրջապատող այդ տեսակ տարրերով չգործադրէ իր բարի մտադրութիւնները։ Յառաջդիմականները, բանակցութիւններէն աւելի, այդ խնդրով կը զբաղին. անոնց անձկութիւնը ծայրագոյն աստիճանին հասած է այն օրէն ի վեր երբ Տէրութիւնները՝ օրինակի համար Ճարոն, Մ. Նահանգները ու Անգլիա, որոնք միշտ յայտարարած են թէ Չինու պահպանումը և զօրանալը կ'ուզեն, չեն ըմբռներ յետադիմական չարժման զօրութիւնը։ Չան-Չի-Թունկի դիրքը ամէնէն աւելի դժուարին է։ Թէեւ գրագէտ դասակարգին վրայ մեծ և ընդհանուր ազդեցութիւն մը ունի, սակայն Լի-Քուն-Եիի իր նահանգին մէջ վայելած տեղական նեցուկէն զուրկ է. նաեւ իր ծննդավայրին Հու-Նանի մէջ։ Լի-Հունկ-Չանկի այն ընթացքը որով Չինու արքունիքը համոզեց Պէքինի չինական պատուիրակներուն կողմէ արդէն ընդունուած եւրոպական պահանջումները հարաւային կողմի փոխարքաներուն ղրկել՝ հրամայելով կարգ մը փոփոխութիւններ առաջարկել, բաւական նշանակալից է։ Ատիկա ճարտար կատակերգութիւն մըն է՝ մէկ կողմէն ցոյց տալու օտարներու բարեկամներուն անկարողութիւնը՝ տէրութեանց որոշումներուն վրայ ազդեցութիւն բանեցնելու մասին, և միւս կողմէ եւրոպական տէրութեանց անվստահութիւնը գրգռել անոնց մասին, իբրեւ խոչընդոտներ ցոյց տալով բանակցութեանց։ Միանգամայն ճարտարօրէն տարբերութիւն մը դնելով Չանկ-Չի-Թունկի և Լիու-Քուն-Եիի միջեւ, զորս կ'ուզէին իրարմէ զատել։ Հետեւեալ մանրամասը ցոյց կու տայ Սի-Նկան-Ֆուի մէջ անոնց նկատմամբ տիրող ճշմարիտ զգացումները. — Անցեալները երկու Մանչու պաշտօնատարներ, արքունիքին կողմէ ղրկուած, Եանկ Ձէէն դէպ ի վար կ'երթային։ Ըստ սովորութեան, Վու Չանկէն անցնելու ատեններնին, պարտաւոր էին այցելութիւն տալ Չանկ-Չի-Թունկին։ Պաշտօնատարներէն մէկը սապէս ըսեր է իր ընկերոջը. — «Այդ մարդուն հետ ի՞նչ գործ ունինք. քանի մը չաբաթէն չնորհազուրկ պիտի ըլլայ և կարելի է գլուխը ուսերուն վրայ պիտի չմնայ»։ Ուղղակի և լուրջ Չինացիները այնչափ չեն ուզեր հին դրութեան հաստատութիւնը որ չատ տեղեր փափաք կը յայտնուի՝ կեդրոնական Չինու մէջ նոր մայրաքաղաք մը ընտրելու համար, վասն զի այնպէս կը նկատեն թէ Պէքինի մթնոլորտը անպատճառ հին դրութիւնը երեւան պիտի հանէ։ Եզրակացնելով կ'ըսեմ թէ Չինու ներքին զօրացմանը համար բան մը չըրած եթէ պայմաններ առաջարկենք, պարզապէս անոր բաժանումը փութացուցած պիտի ըլլանք թէ՛ ներքին և թէ արտաքին պատճառներով։ Չմոռնամ ըսել նաեւ թէ բացարձակապէս սխալ է այն լուրը թէ պատասխանատու նախարարներու այն յայտարարութիւնը որուն համաձայն Անգլիա Եանկ Ձէի մէջ ազդեցութիւն մը ձեռք բերած է, ինչպէս Ռուսիա ունի Մանչուրիոյ մէջ և Գերմանիա Շան-Թունկի մէջ, պայմանադրութիւն մը առաջ բերած ըլլայ։ Քառասուն տարի առաջ այցելեցի Եանկ Ձէն և այդ ժամանակամիջոցին բրիտանական ազդեցութիւնը, համեմատելով միւս ազգերուն ունեցածին հետ, ոչ թէ աւելցած, այլ պակսած է։

Բէքին. — Լի-Հունկ Չանկ և Չինկ իշխանը զեկոյց մը ստացան ծանուցանող յանցաւոր պաշտօնատարներուն դէմ արձակուած վճիռը. Նաեւ թէ այդ վճիռները կրնան դիւրութեամբ գործադրուիլ դատական նախարարութեան միջոցաւ։ Լի-Հունկ-Չանկ և Չինկ իշխանը պահանջեցին Ճարոնցիներէն իրենց յանձնել անոնց ձեռքը գտնուած երկու մանտարինները, որպէս զի զանոնք այսօր պատժեն՝ հրամանագրին տրամադրութեան համաձայն, սակայն Ճարոնցիները իրենց պայմանաժամ տրուած չըլլալուն համար, խոստացան երեքչաբթի օրը յանձնել այդ երկու մանտարինները։ Դեսպանները, և թէ յարմար դատեն, իրենց կողմէ ներկայացուցիչներ պիտի ղրկեն, մահու պատիժներու գործադրութեանը ներկայ գտնուելու համար։ Ճարոնցիները կ'ըսեն թէ յանցաւորները իրենք անձամբ պիտի տանին պատժին վայրը, որպէս զի չը փախչին կամ անձնասպան չըլլան։ Երբ միւս դատապարտեալներուն մեռած ըլլալը պաշտօնապէս հաստատուի և երբ Ճարոնցիներուն ձեռքը գտնուած այդ մանտարինները գլխատուին, Չին գործով գոհացում տուած պիտի ըլլայ տէրութեանց պահանջումներուն, քանի որ այլեւս որոշած է հրամանագիրներ հրատարակել պատասխանատու փոխարքաներու, կառավարիչներու և ուրիշ կէտերու մասին։ Չուն իշխանը, Քուանկ-Սու կայսեր եղբայրը որ Պերլին ուղեւորելու կը պատրաստուի, կ'ըսէ թէ Չին ընդունած է ինչ որ կարելի է և թէ վնասներու հատուցման մասին ալ պահանջուածները գործադրած է, թէեւ հատուցմանց գումարը տակաւին սահմանուած չէ։ Չուն իշխանը կը յարէ թէ տէրութիւնները պէտք է միջոցներ ձեռք առնեն իրենց զինուորները Պէքինէն ետ քաշելու համար, որպէս զի արքունիքը կարենայ Պէքին դառնալ։ Իշխանը կը յայտարարէ թէ պատմութեան մէջ չէ տեսնուած ազգ մը որ այսչափ չուտով և ամբողջութեամբ գործադրէ չատ մը պայմաններ։ Սի-Նկան-Ֆու կատարուելիք արշաւանքը յետաձգուած ըլլալու մասին պաշտօնապէս յայտարարութիւն մը չեղաւ։ Չի կարծուիր թէ պատրաստութիւնները կը չարունակուին։ Դեսպանները կը զգան թէ այդ արշաւանքին առաջարկութեան չնորհիւ գործը կարգադրուած է, առանց ձգձգուելու։

— Չինական պատուիրակները կայս. հրամանագիր մը ստացան, որ պաշտօնատարներուն պատիժ կը սահմանէ՝ Տէրութեանց պահանջումներուն համաձայն։ Պատուիրակները երեկ զայն հաղորդեցին դեսպաններուն՝ որոնք գոհացուցիչ գտան։ Նախկին մեծ քարտուղար Չի-Հսիու և նշանաւոր Հսու-Թունկի որդին՝ Հսու-Չէնկ-Եու յառաջիկայ երեքչաբթի Բէքինի մէջ հրապարակաւ պիտի գլխատուին։ Բիչ ատենէն կը սպասուի Չաօ-Չու-Չիաոյի և Եինկ-Հիէնի գլխատուած ըլլալու լուրին։ Վերջապէս կ'երեւայ թէ Չինու կառավարութիւնը զգացած է որ տեղի տալէն զատ ուրիշ միջոց չկայ։

— Սի-Նկան-Ֆուէն կը հեռագրեն թէ Նու-Հսիէն չինական նոր տարւոյն տօներէն վերջը Հան-Քէուի մէջ պիտի գլխատուի։

Նիւ-Եորք. — (Թայմզի հեռագիր). — Ամերիկեան դեսպան Պ. Քոնկըր իր խնդրանքով կարճատեւ արձակուրդ մը ստացաւ։ Ամերիկեան զօրավար Պ. Ռոքհիլ առժամաբար պիտի յաջորդէ անոր։ Ամերիկայի չինասէր թերթերը նորէն կը յարձակին Պ. Քոնկըրի վրայ. կ'ըսեն թէ պէտք է հրաժարի և կը յուսան որ նախագահը թող պիտի չտայ որ Պ. Քոնկըր նորէն Պէքին դառնայ։ Նախագահ Պ. Մաք Քինլի ամէնէն լաւ գիտէ թէ Պ. Քոնկըր հաւատարիմ և օգտակար դեսպան մը եղած է։ Պ. Քոնկըր թող չէ տուած որ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը սխալներ գործէ. նաեւ, եթէ իրեն թողուած ըլլար, թող պիտի չտար այն մեղադրանքը զոր իր կառավարութեան ուղղեցին, ըսելով որ Չինու կողմնակցութիւն ըրած է այն տէրութեանց դէմ՝ որոնց հետ կը գործակցէր։ Հաստատուած չէ նաեւ այն պարագան թէ Ամերիկացիներուն բողոքը Վալտերսէ մարեչալին առաջադրած արշաւանքին և չինական երկիրներու բռնագրաւման դէմ. Տէրութիւնները մէջ չձգելու իրենց քաղաքականութենէն։

ՍՊԱՆԻԱ

Օր. Ուպաօ. — Եղբօրը յայտարարութիւնը. Ընտանիքին դիմումները։

Մատրիտ, 24 փետրուար. — Հէրալտօ կը հրատարակէ Օր. Ուպաոյի եղբօրը հետ կատարուած տեսակցութիւն մը։ Եղբայրը ըսեր է. — «Քանի մը ամիս առաջ քոյրս վերադարձը պահանջելու համար դատարաններու չդիմած, Մատրիտի եպիսկոպոսին և պապական նուիրակին միջամտութիւնը խնդրեցինք։ Առաջինը մերժեց, իսկ երկրորդը լաւ ընդունելութիւն մը ըրաւ և ըսաւ թէ ատիկա անհերքելի գայթակղութիւն մըն է՝ որուն պէտք է վերջ տալ Եկեղեցիին օգտին համար, բայց երկու օր վերջը գրեց մեզի թէ բան մը չի կրնար ընել։ Այդ փոփոխութեան պատճառը չուտով հասկցանք, վասն զի Ճիզուիտներու մէջ գլխաւորին այցելութիւնը ընդունած էր և ատիկա համոզած էր պապական նուիրակը որ այդ գործին չմիջամտէ»։ Հէրալտօ կ'ըսէ թէ Անդրալեռնականները չատ դժգոհ են կրօնաւորներէն՝ որոնք չատ ազդու կերպով չէին ընդդիմացած դատաւորին, երբ ատիկա այսօր վանքը գնաց և Օր. Ուպաոյի վերադարձուիլը պահանջեց։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Զինուորական գործողութիւնները. Ագարակի մը ռմբակոծումը. — Գերմանական թղթակցութիւնը. — Հաշտութեան ճամբայ. — Պ. Քրիւկէրի հետ տեսակցութիւն մը։

Քրոսսոն, 23 փետրուար. — Բէթաունի կառախումբը, որ չորեքչաբթի առտու հոս կը սպասուէր, հիւանդարան-կառախումբով մը միայն հոս հասաւ որ այս առտու ամէն Ֆիլ-Ռիվըր ղրկուած էր։ Այս առտու կանուխ 400ի չափ Պոէրներ յարձակեցան Ֆիլ-Ռիվըրի վրայ։ Անգլիական պահակազօրքերը քառասուն հոգիէ կը բաղկանային Հընթ տեղակալին հրամանատարութեանը տակ։ Ատոնք չուզեցին անձնատուր ըլլալ։ Կայարանին պետը անմիջապէս հեռագիր մը ղրկեց Ռոզմէթ և զրահապատ կառախումբ մը ուզեց, որ ժամանակին հասաւ, վասն զի պահակազօրքերը արդէն սպառեր էին իրենց ռազմամթերքները։ Կամուրջն ալ ազատուեցաւ։ Տեղակալ մը և երկու զինուորներ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։ Պոէր մը և Պ. Օլիվիէ անուն անձ մը սպաննուեցան։ Այս վերջինը Միդլպուրկի հրամանատարին կողմէ տրուած ազատ անցագիր մը ունէր։

— Կ'ըսուի թէ Թոյզոլի մօտ տասներկու Պօէրներ գերի բռնուեր են։ Ագարակ մը որ Պոէրներուն յենակէտը եղած էր՝ կառախումբ մը գիծէն հանած ատեննին, ռմբակոծուեցաւ։ Այս տեղի հիւսիսային կողմը երկաթուղիի կառախումբերը ցերեկները միայն կ'երթեւեկեն։ Հոս աշխատութեան ժամերը այնպէս մը որոշուեցան որ քաղաքապահներու պատկանողները կարենան կատարել իրենց գիշերային ծառայութիւնը։

Ջերուսէ. — Զրոյց կայ թէ Տըլարի Պոէր զօրավարը գերի ինկած ըլլայ։

Եոհաննէսպուրկ, 22 փետր. — Հարթէպէսթֆոնթայնի ճակատամարտին վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդուին.

Մէթհուէնի զօրախումբը որ փետրուար 2ին Թաունկսէն ճամբայ ելած էր՝ Պօէրները վանելու Մաաքանի լեռներէն, փետրուար 16ին Հարթէպէսթֆոնթայն հասաւ. ճամբան միշտ նեղուած էր Պօէրներու յարձակումէն և զանազան ընդհարումներ ունեցած էր քանի մը կէտերու վրայ։ Քլէքստորփի և Վոլմարանսթատի մէջտեղը անգլիական զօրախումբը աւելի յաճախակի յարձակումներ ունեցաւ Պօէրներուն հետ։ Պրաքբանի մէջ զօրախումբը 2,300 արջառներ գրաւեց։ Անգլիացիները երբ Հարթէպէսթֆոնթայն հասան, հազար հինգ հարիւրի չափ Պօէրներ գտան որոնք լեռներուն վրայ զօրաւոր դիրք մը գրաւած էին տասը մղոն տարածութեան վրայ։ Բուռն ճակատամարտ մը սկսաւ որ վեց ժամ տեւեց, Պօէրները հալածելով ետ քշուեցան՝ գրեթէ իրենց բոլոր արջառները թողլով։ Անգլիացիները ունեցան տասնըվեց մեռեալ, որոնց երեքը՝ սպայ, և երեսուներեք վիրաւոր, որոնց երեքը՝ սպայ։ Պօէրներուն կորուստը յայտնի չէ. վեց մեռեալներ թողած էին ճակատամարտին վայրը։

Լոնտոն. — Սէր Ճէյմս Կազէր Օլորչթէն տեղեկութիւն ստացաւ թէ Անգլիոյ բանակին յանձնուած երեսունըվեց գերման թնդանօթներուն գրեթէ կէսը անգործածելի կերպով աւրուած են՝ սովորական մարզանքներու ատեն։ Շատերուն սռնակները կոտրած են։

— Այս իրիկուն լրագիրներուն հաղորդուեցաւ բանաձեւ մը որ պիտի ներկայացուի ազատականներու դաշնակցութեան մէկ գումարումին։ Բանաձեւը խստիւ կը քննադատէ Անգլիոյ նախարարութեան ձեռք առած միջոցները Հարաւային Ափրիկէի մէջ թշնամութիւնները դադրեցնելու համար, կ'ողբայ երկու կողմէն զոհ գացած հազարաւոր կեանքերու վրայ և կը հրաւիրէ նախարարութիւնը ծանուցանել և գործադրել քաղաքականութիւն մը որ կարգադրէ Հարաւային Ափրիկէի գործերը՝ ապահովելով սպիտակամորթերուն հաւասար իրաւունք, բնիկներուն հետ արդար ու մարդկային կերպով վարուելու եղանակ մը և ինքնօրէն դրութիւն մը որ կարենայ պատուաբեր կերպով ընդունելի ըլլալ քաջ և մեծանձն ժողովուրդի մը կողմէ։

Ուտրէխթ. — Պ. Քրիւկէր, երէկ իրիկուն, տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ եւրոպական զանազան կառավարութիւններ թէեւ չեն ուզեր Անգլիոյ և Թրանսվալի միջեւ միջամտել, սակայն ժողովուրդը պիտի հասնի թէ արդարութիւնը և իրաւունքը Պօէրներուն կողմն է։ Պ. Քրիւկէր կը յուսայ թէ եւրոպական կառավարութիւնները չուտով պիտի զգան իրենց սխալը։ Նախագահը ըսաւ թէ չի կրնար կարծել որ Անգլիացիները հաւանին Պ. Պ. Չէմպըրլէնի ու Սէսիլ Ռոտսի քաղաքականութեանը։ Պ. Քրիւկէր յարեց. — «Անգլիա կրնայ գրաւել մեր երկիրը, այրել մեր ագարակները և սպաննել մեր կիները, բայց մեր անկախութիւնը պիտի չկրնայ ձեռքէնիս առնել»։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թոլսթոյի մէկ նամակը Զարին ուղղուած. — Ձմեռ Օտեսայի մէջ. — Նիքարակուայի ջրանցքին խնդիրը. — Նաւային տոկած. — «Հաւատքով բուժում» Ամերիկայի մէջ. — Քուպա։

Բեդերսպուրկէն գերմանական թերթի մը կը գրեն թէ նշանաւոր ռուս վիպագիր կոմս Թոլսթոյ Ռուսիոյ մէջ կրօնական խնդիրին վրայ գրուած երկար նամակ մը ուղղեր է վերջերս՝ Ռուսիոյ Զարին։ Նամակագիրը անկեղծութեամբ յայտներ է թէ տարիքով աւելի մեծ ըլլալուն իրաւունք ունի լուրջ խորհուրդներ տալու։ Մոլորեալ աղանդին վերաբերող տասնըութ կիներու ազատ արձակումը խնդրելէ յետոյ՝ Թոլսթոյ ընդհանուր պատկերը կը գծէ Ռուսիոյ մէջ Եկեղեցիին զանազան աղանդներուն ունեցած վիճակին, և ցոյց կը յայտնէ որ օրթոտոքս Եկեղեցիին ձեռք առած խիստ միջոցներուն պատճառաւ, Ռուսիա ամէն տարի հազարաւոր բարի հպատակներ կը կորսնցնէ։ Թոլսթոյի մէկ զաւակը, կոմս Միշէլ քանի մը օր առաջ Մոսքուայի մէջ ամուսնացեր է, բայց հայրը ներկայ չէ գտնուեր կրօնական ամուսնութեան և հարսանեկան հացկերոյթին։

— Օտեսայի մէջ ձիւնախառն փոթորիկ մը ծագելով՝ բաւական արկածներ պատահեր են. չոգեկառքի երթեւեկութիւնները դադրած են. Սիէկօր անուն չոգենաւ մը ցամաք իջնալով խորտակուեր է. Նաւահանգիստին մէջ գտնուող ուրիշ չոգենաւեր ու նաւակներ վնասուեր են։ Օտեսայէն մեկնող կառախումբ մը, ճամբուն վրայ դիզուող ձիւնին պատճառաւ գիծէն ելեր է։ Օտեսայէն մինչեւ Զատիսչին՝ երկաթուղիի ճամբաները ձիւնով ծածկուած են ու կառախումբերու երթեւեկութիւնը դադրած է. հազարէ աւելի ճամբորդներ ճամբան մնացած են և օգնութիւն կ'ուզեն։

— Ծերակուտական Մորկան որ ինչպէս գրեցինք արդէն բարեփոխման ծրագիր մը մատուցած էր, որով կ'առաջարկէր Նիքարակուայի ջրանցքը չինել առանց նկատողութեան առնելու Քլէյթըն-Պըլուէր դաշնագիրը և Հէյ Բոնսֆոթ պայմանագրութիւնը։ Պ. Մորկան տեսնելով որ իր ծրագիրը ընդունելութիւն չի գտներ, Նիքարակուայի ջրանցքի չինութեան մասին առաջարկուած Հէբպըրնի օրինագիծը վիճաբանութեան ենթարկել կ'ուզէ։ Նշանաւոր իրաւագէտ Պ. Սբունըր Պ. Մորկանի այդ հրաւէրին պատասխանելով յայտարարեր է թէ քանի որ Հէյ-Բոնսֆոթ դաշնագիրը բանակցութեանց առարկայ եղած է երկու կառավարութեանց միջեւ, միջազգային պատշաճութեան դէմ գործել և ծանր ու անիրաւ նախատինք մը ընել կը նշանակէ Մեծն Բրիտանիոյ, երբ Հէբպըրնի օրինագիծը վիճաբանութեան ենթարկուի։ Ատիկա թէ՛ անպատշաճ և թէ քաղաքականութեան դէմ գործ մըն է։ Սակայն Թայմզի թղթակիցը վախ կը յայտնէ որ Նախագահ Մաք Քինլի որ Քուպայի գործերը վերջէն նետել կ'աշխատի, Խորհրդարանը արտասովոր նիստի մը հրաւիրէ, ուր Հէբպըրն օրինագիծը կրնայ քուէարկուիլ։ Այն ատեն Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց յարաբերութիւնները եթէ ոչ տագնապալից գէթ ձգտեալ վիճակ մը պիտի առնեն հաւանաբար։

— Վերջին տեղեկութեանց նայելով, Սիթի-օվ-Ռիօ-տը-Եանէյրօ չոգենաւուն նաւաբեկութեան միջոցին 131 հոգի խեղդուեր են, որոնք սապէս կը բաժնուին. 72 ուղեւոր, որոնց 35ը սպիտակամորթ, 18 նաւուն սպաներէն և 41 հոգի նաւազներէն։ Նաւուն մէջ գտնուող 18 կիներէն 3ը միայն կրցեր են ազատիլ։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը խուզարկութիւններ կատարել կու տայ երեւան հանելու համար Փիլիպպեանց վերաբերեալ կարեւոր թուղթեր, զոր Հոնկ-Քոնկի ամերիկեան հիւպատոս Պ. Ուիլեամ իր հետ կը տանէր և որ իր ընտանիքով խեղդուեցաւ, ինչպէս յայտնի է։

— Տիկին Նէյշըն որ իր հակալքոլական պայքարով անկարգութեան տեղի տուաւ մէկէ քանի քաղաքներու մէջ, հիմա տեղական իշխանութեանց կողմէ ձերբակալուելով բանտարկուած է։ Սակայն այդ չարժումը չէ դադրած, ընդհակառակը ա՛լ աւելի մեծ համեմատութիւններ կ'առնէ։ Քանսասի (Մ. Նահանգներ) մէջ Ճան Հանթ անուն կին մը ոչ միայն ըմպելատուներուն՝ այլ եւ ծխախոտի գործատեղներուն դէմ ալ պայքար կը մղէ և կ'ըսէ թէ պէտք է հաւատքով բուժել հիւանդութիւնները։ Քանի մը օր առաջ Տաւէի անուն մանկամարդ աղջիկ մը որ «հաւատքով բուժում» անուն վարդապետութեան կը հետեւի, կարգ մը կիներու ընկերակցութեամբ քաղքին դեղարանները մտնելով բոլոր սրուակներն ու չիչերը կոտրեր է, յայտարարելով թէ բոլոր դեղերը սատանայական միջոցներ են եւ թէ հաւատքն է որ միայն կրնայ բուժել մարդ։ Ոստիկանութիւնը բնաւ չէ միջամտեր այս տարօրինակ չահատակութեանց։

— Քուպայէն առնուած վերջին լուրերուն նայելով, յուսալի չէ որ տագնապը ի մօտոյ վերջ գտնէ, որ առաջ եկած է Քուպայի Հիմնադիր Ժողովին տուած որոշումներուն և Մ. Նահանգաց այդ մասին բռնած դիրքին պատճառաւ։ Ասկէ առաջ ինչպէս արդէն գրեցինք, Քուպայի հիմնական Օրէնքին մէջ պայման դրուած է կղզիին մէջ նաւային կայաններ չտալ Մ. Նահանգաց։ Հիմա Ուաշինկթընի մէջ կը կարծուի թէ նախագահ Մաք Քինլի, Հիմնադիր Ժողովին տուած որոշումներուն պատճառաւ, հարկ դատեր է բանակցութիւնները երկարել և առ այժմ բարեփոխումներ ու մանրամասն լուսաբանութիւններ չխնդրել, կարելի եղածին չափ յետաձգելու համար այն վերջնական մերժումը, զոր կ'ուզէ ընել Քուպայի Հիմնադիր Ժողովին պահանջումներուն մասին։ Հիմա մտատանջութիւն պատճառող կէտը սա է թէ եթէ այդ ձգձգումը երկարի, կրնայ վէճի դուռ բանալ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Սալիսէի աստիճան տրուեցաւ Մարաչի առաջնակարգ վաճառականներէն Պիլէզիկճեան Արմենակ էֆ.ի։

— Իզմիտ գաւառին նախկին դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Գարասի գաւառին նախկին դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Սամի էֆ. որուն յաջորդեց Իզմիտ գաւառին նախկին դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ Վասըֆ պէյ։

— Ֆերիգութեան աստիճան տրուեցաւ Գ. զօրաբանակին Սէլանիկի հիւանդանոցին վիրահատ Ժաք փաչայի։ Դերգնդապետութեան աստիճան՝ Բ. զօրաբանակին 9րդ գունդին 3րդ վաշտին բժիշկ հազարապետ Փանոս էֆ.ի։

— Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ ելմտական նախարարութեան թասաւորդի, ոչխարի տուրքի և ընդհանուր տուրքերու վարչութեան տնօրէն Նուրի պէյի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Հալէպի նահանգին կրթական տնօրէն Մահմուտ Ճէլալէտտին պէյի, առեւտրական ու հանրօգուտ չինութեանց նախարարութեան մէքթուպճիի օգնական Սալիհ պէյի, վիճակագրութեանց տնօրէն Ահմէտ Նէտիմ պէյի և առեւտրական ճիւղին օգնականներէն Ռուպէր էֆ.ի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Վիեննայի ոստիկանութեան վարչութեան նախագահ Պ. Ժան Հապլէրտայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Վիեննայի կառավարչին օգնական Պառոն Վիլհէլմ ֆոն Մարքսի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պէյրութի առաջնակարգ վաճառականներէն Խարլաքեան Պետրոս էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ամասիոյ նախկ Սէրվէթ էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Եանեայի նախկ Սալիհ էֆէնտիի։

— Իմթիազի ոսկի չքանշան տրուեցաւ Գերմանիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդ Պ. Մորկէնի։ Լիագաթի ոսկի չքանշան՝ Հոլանտայի գաղթային նախարար Պ. Քրէմէրի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐ. — Կայս. Իրատէ մը արտօնեց հետեւեալ օտար պատուանշաններու գործածութիւնը. — Գերմանիոյ կայսեր կողմէ ականակուռ կարմիր Արծիւ՝ Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Թիրիեան փաչայի և ականակուռ Բրուսիական Թագ՝ կայս. Թիկնապահ Նասըր փաչայի։ Պարսից Շահին կողմէ առաջին կարգի Առիւծ և Արեւ՝ արտաքին գործոց նախարարութեան հպատակութեանց դիւանին տեսուչ Սալիմ պէյի։ Սերպիոյ կառավարութեան կողմէ երկրորդ կարգի Ս. Սավա՝ Երուսաղէմի եպիսկոպոսներէն Տ. Տիոքսարիոս Նիկոդիմոսի։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան վրայ Բեսթեր Լոյտ հետեւեալը կը գրէ. — «Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան հասոյթներուն աւելնալը նկատողութեան առնուելով, յուսացուեցաւ թէ օսմ. արժէթուղթերուն տոկոսը հարիւրին մէկ չորրորդ պիտի աւելնայ. նոյն իսկ այդ մասին կարգ մը առաջարկութիւններ ալ եղան։ Հանրային Պարտքի վարչական Խորհուրդը, իր վերջին նիստին մէջ, տոկոսի յաւելման այդ խնդիրը նկատողութեան առնելով միաձայնութեամբ որոշած է թէ կարելի չէ գործադրել։ Թէեւ նոյն վարչութեան տարեկան հասոյթը կ'աւելնայ, սակայն տոկոսը հարիւրին մէկ քառորդ աւելցնելու համար տարեկան 365,000 օսմ. ոսկի պէտք է և հասոյթի հիմնական աւելցութիւնը այդ քանակութեան հասած չէ»։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Պոֆոռ հեռագրով ծանոյց Կ. Պոլսոյ հոլանտական դեսպան Տոքթ. Վէքքըլէնի թէ Վիլհէլմինա թագուհին իր և ամուսնոյն կողմէ թէ՝ դեսպանին և թէ Կ. Պոլսոյ հոլանտական գաղթականութեան շնորհակալութիւն կը յայտնէ՝ ամուսնութեանը առթիւ եղած շնորհաւորութիւններուն համար։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա, փետրուար 9)22ին սեղան մը տուեր է ի պատիւ Շուէտ-Նորվէկիոյ գահաժառանգ իշխանին։ Ներկայ գտնուեր են բարձրաստիճան պաշտօնեաներ և օտար դեսպաններէն ոմանք։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն երեքշաբթի օրուան թուականով.— Զրոյց կայ թէ ազգայնական կուսակցութիւնը, յառաջդիմական ազատականները և հանրապետականները կ'աշխատին միաբանութիւն մը առաջ բերել Սարաֆեէֆին աշխատութիւններուն համար։ Երէկ, այդ երեք կուսակցութեանց պետերը՝ Պ. Պ. Սթօյլով, Տանեւ ու Պեթքովով խորհրդակցութիւն մը ունեցեր են՝ այդ խնդրին վրայ։ Մինչեւ հիմա վերջնական արդիւնք մը ձեռք չբերուեցաւ։

—Պուլկարիոյ պաշտօնաթերթը ելեւմտական հրամանագիր մը հրատարակեց որ 200,000 ֆր.ի վարկ մը կու տայ՝ պաշտօնեաներու ամսաթոշակներէն վար դրուած մասին տոկոսներուն և տարին 5,100 ֆր. է աւելի եղած հանգստեան թոշակներու վճարման համար։

—Պորիս իշխանին վիճակը գոհացուցիչ է։

—Վերջին վիճակագրութիւններու համաձայն Սոֆիա քաղաքին բնակչաց թիւն է 67,500։

—Սոֆիայի մէջ երեք օրէ ի վեր ձիւն կը տեղայ և սաստիկ ցուրտ կ'ընէ։

ՊԱՐՍԻԿ ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.— Տրապիզոնի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Էսատուլլահ Խան, երէկ, մայրաքաղաքս ժամանեց վեց հարիւր պարսիկ ուխտաւորներով որոնք փոքր խումբերով Հիճազ պիտի ուղեւորին։

ՀԱՆՔԵՐՈՒ մենաշնորհ տալու գործերը, կ'ըսէ Սէրվէթ, ժամանակէ մը ի վեր ընդհատուած են՝ կանոնագրի մը պատրաստութեանը սպասելով։ Այդ կանոնագիրը որ պետական Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած է, կը քննուի ելմտական բարենորոգմանց յանձնաժողովին կողմէ և քանի մը օրէն կայս. վաւերացման պիտի ենթարկուի։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրապարակներու վրայ բամպակի գիներուն անկումը կը շեշտուի. խնդրանք չկայ։

— Խահուէի գինը նորէն ֆր. մը բարձրացաւ։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՍԻՈՅ միջեւ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրին համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ Խարիճիէի մէջ և խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Ներկայ էր նաև Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Մաքսիմով։

ՁՈՒԿԻ ԵՒ ԱՂԻ վարչութիւններուն համար Ղալաթիոյ մէջ, հիմակուան տեղին մօտ, ծովեզերքը գտնուած գետին մը վրայ նոր շէնք պիտի կառուցուի։ Այդ գետինը կը պատկանի Քամանտօ ընտանիքին։ Ճարտարապետ Պ. Վալորիի պատրաստած ծրագրին նայելով թէ՛ գետնին գնմանը և թէ շէնքին կառուցմանը համար տասներհինգ հազար ոսկի ծախք հաշուած է։

ՌՈՒՇՏԻԷ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ.— Գուլէ Գարտի գերման վարժարանին տնօրէնը, երէկ, կրթական նախարարութեան արտօնութեամբ, այցելեց Ֆաթիհի և Տավուտ փաշայի Ռիւշտիէ վարժարանները։ Նոյն նախարարութեան Ռիւշտիէ վարժարաններու վարչութեան ընդհանուր տնօրէն Ճէլալ պէյ Գերմանացիին ընկերացաւ և հարկ եղած տեղեկութիւնները տուաւ։ Գերման վարժարանին տնօրէնը շատ գոհ մնաց նոյն վարժարաններու կանոնաւոր և յառաջդէմ վիճակէն։

ՊԷՕՅՈՒՔՏԷՐԷԻ հրդեհին վայրը Թարլայի վերածուած ըլլալով փողոցները, կոյուղիները նաեւ ըստ այնմ պիտի բացուին։ Ատոր համար 54,000 ղրուշի ծախք մը որոշուած է։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութիւնը խնդրեց ձեռնհաս պաշտօնարանէն քաղաքապետական բժիշկներ ղրկել Քէմախ, Գուրուչայ ու Րէֆահիէ գաւառակներուն համար։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ գտնուող օսմ. հպատակները 282 տոլար ղրկած են Հիճազի երկաթուղիին շինութեան իբրեւ նպաստ։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ վարժարանին այս տարուան շրջանաւարտներէն տասը հոգի Գերմանիա պիտի ղրկուին՝ զինուորական պէտքերու մատակարարութեան գործառնութիւններուն հմտանալու համար։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Սէլանիկի Մոիզ Միրանտէզ և Որդի վաճառատունը, կ'ըսէ Իգտամ, իր վճարումները դադրեցուցեր է։ Պարտքն է տասներկու հազար օսմ. ոսկի։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ Նպաստամատոյց յանձնաժողովը գրեց բոլոր կուսակալութեանց՝ փութով ղրկել այն գումարները որոնք նահանգներուն կողմէ յանձն առնուած են՝ իբրեւ նպաստ Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքերուն։

ԲԱՐԻԶԻ մէջ կայս. կառավարութեան կողմէ օսմ. առեւտրական գործակալութիւն մը հաստատուելով այդ պաշտօնը յանձնուեցաւ Պ. Էքթոր Բաստեկայի։

ՄՐԳԵՂԷՆՆԵՐՈՒ ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.— Մաքսային քննիչ Նուրի պէյ և Սայիտ պէյ, որոնք «ռէսմիէի» գործողութիւններուն համար քննութիւն կը կատարէին, մրգեղէններու մաքսատան մէջ իրենց պաշտօնը աւարտեցին։ Իգտամ կ'ըսէ թէ կարգ մը անկանոնութիւններ երեւան հանուած են որոնց արդիւնքը եղած է բաւական կարեւոր գումարի մը կորուստը։ Պատասխանատու պաշտօնեաները հարցաքննութեան ենթարկուած են. նաեւ նոյն մաքսատան տնօրէն Հագգը պէյին բացատրութիւն պահանջուած է՝ «ռէսմիէի» գանձման հրահանգները նկատողութեան չառնելով եղած կորուստին ուղղակի պատճառ եղած ըլլալուն համար։

ՓՈԹՈՐԻԿԸ.—Սեւ ծովի մէջ երեք օրէ ի վեր տիրող փոթորիկը, երէկ, քիչ մը հանդարտեցաւ։ Զանազան նաւահանգիստներ ապաստանած շոգենաւեր ու նաւեր կրցան Նեղուցէն դուրս ելլել։ Ծովեզերեայ գիւղեր վնասներ կրեցին ողողումներէ։ Ծովի վրայ արկած չպատահեցաւ։

ԻԶՄԻՐԻ մաքսատունը խնդրեց մաքսային վերատեսչութենէն, կարգադրութիւն մը ընել Եւրոպայէն բերուած այն պատրաստ դեղերուն համար, որոնց բաղադրութիւնը անծանօթ ըլլալուն համար վար կը դրուին, որպէս զի կամ իրենց եկած տեղերը վերադարձուին և կամ օտար երկիրներ ղրկուին։ Իզմիրի մաքսատունը կ'ըսէ թէ ատոնց տէրերը երկար ատեն դիմում չեն ըներ, որով թէ մթերանոցները կը խճողուին, և թէ արժանագրութիւնները բաց կը մնան։ Իզմիրի մաքսատունը կը խնդրէ այդ մասին պայմանաժամ մը որոշել և յետոյ այդ ապրանքը կամ մաքսային վերատեսչութեան ղրկել և կամ ջնջել։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ սահմանագլուխին վրայ Տրուտէնաք անուն տեղէն Յունաստան ներածուած ոչխարներ հելլենական մաքսատան պաշտօնեաներուն կողմէ վար դրուեր են՝ պատրուակելով որ առանց մաքսի ներածուած են։ Օսմ. սահմանագլուխին սպաներէն մէկին պաշտօն յանձնուեր է հոն առնել այդ ոչխարները։

«ԱՐԿՈՆՈԹ», զբօսանաւը որ հարիւր յիսուն անգլիացի ու ամերիկացի զբօսաշրջիկներով մայրաքաղաքս եկած էր, երէկ ճամբայ ելաւ դէպի Իզմիր, Եաֆա ու Պէյրութ, ուրկէ Լոնտոն պիտի երթայ։ Արկոնոթ Ղալաթիոյ քարափէն մեկնելուն նախ մինչեւ Գավագ գնաց և յետոյ ետ դառնալով ճամբան շարունակեց։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը երէկ Մեծ Եպարքոսին մատոյց մարդահամարի գործողութեանց մասին պատրաստած թագրիրը։

ԻԶՄԻՐԻ Թաղապետութիւնը ելմտական յառաջիկայ 1317 տարուան համար իր ելմտացոյցը պատրաստեց։ Հասոյթ նշանակուած է 2,733,306 ղրուշ։ Կոյուղիներու ծախքը 228,000էն 294,000 ղր.ի բարձրացած է՝ քաղաքը աւելի ընդարձակուած ըլլալուն համար։ Այդ պատճառով փողոցի լապտերներուն թիւն ալ պիտի աւելնայ։

ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐՈՒ առողջապահական կացութեանը վրայ հսկելու պաշտօնով կազմուած բժշկական յանձնաժողովը ասկէ վերջը հինգշաբթի օրերը պիտի գումարուի և ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ խորհրդակցելով, արդիւնքը պիտի տեղեկագրէ կրթական նախարարութեան։

ԹՐԻԵՍԹԷԻ մէջ մեռած տեղւոյն օսմ. ընդհանուր հիւպատոս Զէքի պէյի մարմինը Կ. Պոլիս փոխադրուելու ծախքը վճարուեցաւ կայս. անձնական գանձէն։

ՀՐԵԱՅ հասարակութեան մէջ օսմանեան լեզուին տարածելու համար կազմուելիք յանձնաժողովները պաշտօնական արտօնութիւն պիտի ստանան։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ բարենորոգմանց յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուեցաւ Թնդանօթարանի քէօշկին մէջ և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՀՌՈՄԻ օսմ. դեսպան Րէշիտ պէյ Բ. Դրան ղրկեց Իտալիոյ ծովային Նախարարութեան տարեցոյցը։

ՄԽԱԼԸՃԻ մօտ պատահած ողողումներէն Կիւլսան և Ագհիսար գիւղերուն մէջ գաղթականի հինգ տուներ փլեր և երեք հարիւր ոչխարներ կորնչեր են։ Շատ տեղերու արտերը ողողուած ըլլալով, հունձքերուն կրած վնասին որքանութիւնը տակաւին կարելի չէ ճշդել։

ՄԱՐԱՇԻ մէջ կիրակի գիշեր և երկուշաբթի ու երեքշաբթի օրերը երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են, առանց վնասակար հետեւանք մը ունենալու։

ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽԱԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը Թուրք լրագիրներուն գրութիւն մը հաղորդած է թէ դեկտեմբեր 26ին հրատարակուած ձերբակալման հրամանագրին մէջ Եւրոպա փախած պաշտօնեաներու անուան շարքին մէջ նշանակուած Ալի Ֆախրի էֆ. ծովային Նախարարութեան նախորդ հաշուակալը չէ, այլ մարտանաւի քարտուղար Գասըմ Փաշացի Ալի Ֆախրի։

ԷՆԿԻՒՐԻԻ մէջ վերջերս սկսեր է ձիւնախառն անձրեւ տեղալ։

Պ. ԿԷՇՈՎ.—Բէօբէր Լոյտ կ'ըսէ թէ Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատար Պ. Կէշով Սոպրանիէի ատենապետ պիտի ընտրուի։

ԲԻՐՄԱԹԹԻԻ գայմագամ Րէուֆ պէյ, կ'ըսէ Սապահ, զեղծումներ գործած ըլլալուն համար պաշտօնէ դադրեցուցուեր է։

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԱԾՈՒԽ.—Լոխսըն քիմիական բաղադրութիւն մը պատրաստեր է՝ ածուխի տեղ գործածուելու համար։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՅ.— Մէնէմէնի մէջ (Այտըն) Արնավուտ Հասան անուն մարդ մը կայ հարիւր տասներհինգ տարեկան, որ երիտասարդի պէս կ'աշխատի ու ընտանիք կ'ապրեցնէ։

ԹԻՐԷԲՕԼԻՍԻ (Տրապիզոն) Հանըօղլու աղայի սեպհական նաւը Թրէպէզէն բրինձ ու եգիպտացորեն բեռցած մեկնելու ատեն, քարի զարնուելով ընկղմեր է։ Նաւաստիները ու բեռները ազատուեր են։

ԿԱՏՂԱԾ շուն մը, երէկ, Գասըմ Փաշայի մէջ պարտէզ մը մտնելով մարդ մը և երկու շուներ խածաւ։ Կատղած շունը սպաննուեցաւ։ Վիրաւորը կը դարմանուի։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԶԱՅՆԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ, 19 Մարտ 1909

ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Première Partie:
Beethoven: Symphonie Héroïque
Deuxième Partie.
Weber: Freyséhütz Ouverture
Verdi: Traviata. Intermezzo du quatrième acte.
Massenet: Les Erinnys.

Ազգային Լուրեր

Թիֆլիսէն հետեւեալը կը գրեն մեզ.
— Այսօր, փետր. 4, կիրակի, Թիֆլիսի ժողովարանի դահլիճում ի պատիւ Պէպօի 30-ամեակի, Տիկ. Վ. Մալիքեան կը ներկայացնէ Պ. Գ. Սունդուկեանցի Պեպօն։

Ահա մի գեղեցիկ առիթ Թիֆլիսի հայ հասարակութեան համար, իր ներկայութեամբ այդ օրը յաւերժացնելու։

—Ռուսաց լրագիրների մէջ կարդում ենք, որ Պարսկաստանի հայ դաստիարակչական Ընկերութիւնը արդէն բաւական նիւթական կարողութիւն է ժողովել եւ սկսել է իր գործունէութիւնը։ Գաւառական քաղաքներում և հայաբնակ գիւղերում Ընկերութիւնը սկսեց բաց անել արական և իգական ուսումնարաններ զանազան դասարաններով։ Ռուսաց լեզուն մտցրած է բոլոր դպրոցներում՝ որպէս պարտաւորական առարկայ։ Դասատուները հրաւիրւում են Ռուսիայի ուսումնական հայերից։ Այդ երիտասարդների ջանասիրութիւնը և անշահասիրութիւնը ամէն գովասանքից բարձր է։ Գիտնալով որ Ընկերութեանը միջոցներ են պակասում նրանց բոլորին ռոճիկ նշանակելու համար, նրանցից մեծամասնութիւնը պատրաստ է ձրի դասաւանդել, մինչեւ որ Ընկերութեան նիւթական միջոցները ուժեղանան։

—Երեւանէն կը գրեն յունուար 22 թուականով. — Սոյն յունուարի 21ին Երեւանում բացւեց ժողովրդական գրադարան և ընթերցարան, որի հիմնադիրն է տիկին Տրդատեանը։ Թէ որքան կարեւոր հիմնարկութիւն է գրադարան-ընթերցարանը ընդհանրապէս, դա ոչ մի բացատրութեան կարօտ չէ, դա ամէնքի համար էլ շատ պարզ է։ Մանաւանդ դրա պակասութիւնը խիստ զգալի էր Երեւանում, որը ընկած լինելով կայսրութեան հեռաւոր սահմանագլուխը, հեռու մայրաքաղաքից ու մտաւոր կեդրոններից և անջատուած դժուարին ճանապարհներով, զրկուած էր ամէն հնարաւորութիւններից ընթերցասէր հասարակութեանը ինքնակրթութեամբ պարապելու միջոցներ հայթայթելու համար։ Երբեմն հարուստ մարդիկ նախանձով են նայում իրանցից աւելի աղքատների վրայ, նրանց մէջ այնպիսի թանկագին կողմեր գտնելով, որոնցից իրանք զուրկ են և որոնց չեն կարող ձեռք բերել ոչ մի գնով։ Այդպէս էր և Երեւանը։ Մինչդեռ Կովկասի շատ գաւառական քաղաքներն անգամ վաղուց վայելում են հանրամատչելի գրադարան ընթերցարանի բարիքները։ Երեւանը սոխալուած էր միայն հեռուից տխուր ականատես լինելու նրանց։ Մի ամբողջ բազմամարդ նահանգի սիրտը կազմող և մօտ 30,000 բնակիչ ունեցող քաղաքի համար վերին աստիճանի ամօթաբեր ու անմխիթար դրութիւն էր դա, որ միշտ խօսակցութեան առարկայ էր դառնում. դրութիւն, որին դարման հասցնելու համար Կովկասի Հայոց Բարեգործական Ընկերութեան Երեւանի ճիւղը երկար տարիներ ոչ մի ջանք չէր խնայում և որը սակայն երբեք չյաջողուեց նրան։ Եւ ահա այսօր այդ բանը, որի յաջողութիւնը շատ դժուարին էր թւում, յաջողեցնում է Տիկին Տրդատեանը։ Հիմնադիր լինել մի անպայման օգտակար գործի, դա անկասկած մի պատիւ է բերում յարգելի տիկնոջը, պատիւ, որը սակայն դրամական մեծ գին է պահանջում։ Թէ ինչպէս կը վերաբերուի Երեւանի հասարակութիւնը մի այդպիսի կարեւոր հաստատութեանը, դա ապագայի խնդիր է։ Հէնց առաջին օրից Երեւանցիք ցոյց տուին իրանց սովորական սառն անտարբերութիւնը։ Թէեւ արդէն մի քանի քանի օր առաջ ռուս մի լրագրում յայտարարութիւն էր տպագրել, որ յունուարի 21ին լինելու է գրադարան-ընթերցարանի հանդիսաւոր բացումն ու օրհնութիւնը, սակայն ժամանակին հազիւ 30 հոգու չափ հասարակութիւն էր միայն հաւաքւել, բաղկացած մեծ մասամբ աշակերտներից և գործակատարներից. կային և վաճառականներ և նմուշի համար էլ մի մի հատ արիստոկրատներից, բժիշկներից ու ուսուցիչներից. իսկ ուսանողներից աւելի քիչ էին, հինգ-վեց հոգի միայն։ Օրհնութիւնը կատարեց նախ ռուս քահանան, որը սկսեց մի փոքրիկ ու անպաճոյճ ճառ — յառաջաբանով, յայտնելով գրադարան-ընթերցարանի նշանակութիւնը Երեւանի համար։ Յետոյ կատարեց հայ քահանան, որը նոյնպէս հարկաւոր համարեց մի քանի խօսք ասել իբրեւ վերջաբան։

—Բիւթանիայէն կը գրեն մեզ. «Բիւթանիոյ Ս. Թորոս եկեղեցւոյ աւագ քահանան Տ. Պօղոս Հայրը, տարիէ մը ի վեր իր պարտականութիւնները անթերի կատարելուն շնորհիւ, ժողովրդեան յարգանքն ու համակրանքը կը վայելէ։ Արժանապատիւ Հօր՝ իբր երախտիք մը՝ իր գործունէութիւնները մի առ մի թուելու անկարողութեան մէջ կը գտնուիմ։ Առաջին. քաղաքիս հարուստներէն մէկը պսակի կնճռոտ խնդիր մը ունեցաւ. մտածելով որ գործը Տ. Պօղոս Հօր ըստ պարագայի ընել կրցած ձեւակերպութեանց ու չղակաւորութեանցը կը կարօտի՝ հրամայեց որ պսակի կատարման համար պէտք եղածը ի գործ դնէ. մեր ժրաջան ճարտիկը՝ պսակադրման սովորականէն աւելի մէկ քանի արծաթ մեծթիէներու հմայքին լսելով, հակառակ հարսնցուին ծնողաց թոյլտուութեանը, ազգականներու հաւանութեանը և ծանօթ անձերու միջամտութեանը, մէկ քանի անձերու օժանդակութեամբ՝ աղջիկը փեսային տունը բերաւ, ու առանց վայրկեան մը իսկ կորսնցնելու պսակը ըրաւ, հոգ չէ թէ այս բանին հետեւեցաւ երկու խնամութեանց մէջ անջնջելի գժտութիւն մը։ Երկրորդ. մեր Տէր պապան կիրակի առաւօտ մը կանուխ արթնցած, Մաս չինելու միջոցին՝ հիւանդի մը կողմէ Հաղորդութիւն կ'ուզուի, կրօնագէտ քահանան՝ Մաս չինելը հիւանդին Հաղորդութիւն տանելէն աւելի անհրաժեշտ համարելով կը հրամայէ որ իր ընկերոջը երթան. հիւանդին տէրը արտօրնօք կ'երթայ միւս քահանային տունը, զայն կ'արթնցնէ, կու գան եկեղեցի, անկից զգեստաւորուելով հիւանդին քով, կը հասնին որ խեղճը անպատրաստ, արդէն իսկ յաւիտենականութեան չուած է։ Ահաւասիկ երրորդ մը որ Նորին Սրբազնապատուութեան յարգն ու արժանիքը մինչեւ երկինք բարձրացուց. մօտերս յիշեալ քահանային փեսան ժառանգութեան գործ մը ունեցաւ. այս ազնիւ, մարդասէր ու բարեսիրտ երիտասարդը իր Տէրպապային գործունէութեանը ապաւինելով, ձեռքէն եկած վարպետութիւնը ու անիրաւութիւնը կէտն ի կէտ կատարեց. Տէր Պօղոս Հայրն ալ փոխանակ այս եղելութեանց առաջքը առնելու համար իր փեսան խրատելու, ժառանգութենէն անոր աւելի մեծ բաժին մը տալ կարենալու համար, պէտք եղած զեղծումները սրբազան պարտականութիւն մը համարելով, մոռցաւ փիլոնը ու սկսաւ կարգ մը գործողութեանց, բայց այնքան համարձակութեամբ որ կարծես թէ զինքը ձեռնադրող եպիսկոպոսը քահանայական իշխանութիւններէն զատ իր կիրքերը գոհացնելու համար պէտք եղած արարքները գործելու իրաւունքն ալ տուած ըլլար իրեն։ Վերջապէս յաջորդեց բոլոր դժուարութիւններուն, ու միւս ժառանգաւորները զրկելով, իր փեսան հարստացուց ու հասաւ իր կէտ նպատակին։»

— Անցեալ կիրակի, Բարիզի Հայոց մատուռին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է ի յիշատակ Մամուրեանի և Սարգեանի։ Նոյն մատուռին մէջ, Անգլիոյ Թագուհիին մահուան քառասունքին հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի մատուցուի։

—Սեւերեկի ազգայիններէն Կիրակոս Խաչատուրեան անուն անձ մը տեղւոյն Ս. Թորոս եկեղեցւոյն կտակեր է 10,000 ղրուշ արժէքով խանութ մը։

—Պրուսայի առաջնորդ Տ. Յովհաննէս եպիսկոպոս, Ս. Սարգսի տօնին օրը, Կիւրլէյի եկեղեցւոյն վրայ քահանայ ձեռնադրեր է Արմաշու դպրեվանքին նախկին սաներէն երկուքը, զորս անուաներ է Տրիփոն և Պարսամ։

—Կիլիկիոյ կաթողիկոսական տեղապահն ալ նոյն տօնին օրը, Ատանայի մէջ քահանայ ձեռնադրեր է Կարապետ Էսաեան անուն անձը, զայն կոչելով Տ. Յարութիւն։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբլը)

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՊՈԹԱ ԱՆՁՆԱՏՈՒՐ ԵՂԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 28 փետրուար.— Լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Լուի Պոթա պօէր զօրավարը այս առտու անձնատուր եղեր է Լորտ Քիչնէրի։ Այդ լուրը պաշտօնապէս հաստատուած չէ։

ՔՐԱՏՏՈՔ.—Պօէրները փետր. 22ին այրեցին Ռոտէրոկէթի կայարանը՝ Ռոպվէտէն Կրաֆրէյնէթ տանող երկաթուղիի գիծին վրայ, բայց բուռն ճակատամարտէ մը ետքը Պօէրները ետ մղուեր են։

ՔԻՊԹԱՈՒՆ.—Ֆրէնչ զօրավարին գործողութիւնները յապաղեցան անձրեւներուն հետեւանքով։ Թշնամին փոքր խումբերու բաժնուեցաւ՝ Ֆրէնչ զօրավարին զօրախումբին ճակատին առջեւ։ Տէվէթ զօրավարը Հոբթաունի հիւսիսային կողմէն չկրնալով գետը անցնիլ, դէպի հարաւ գնաց։ Պօէր զօրախումբեր երկաթուղին անցան և Բէթրուսվիլի կը մօտենան, բայց Անգլիացիները անոնց ետեւէն ինկած են։

—Վերջին առնուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Տէվէթ զօրավարը Ֆիլիփսթաունի վրայ կը քալէ։ Շթայն նախագահը և Պ. Հէրցոկ անոր հետ կը գտնուին։ Ամէն օր Պօէրներ գերի կը բռնուին և կամ անձնատուր կ'ըլլան։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ

ՎԻԷՆՆԱ. — Աւստրիոյ-Հունգարիոյ պանքան իր զեղչի սակը հարիւրին չորսի իջեցուց։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ, 28 փետրուար.— Երեսփոխ. ժողովը որոշեց երկուշաբթի օրը վիճաբանութեան ենթարկել առաջարկութիւն մը՝ ազգայնական երեսփոխան Պ. Պ. Տէրուլէտի և Մարսէլ Հապէրի տեղ ուրիշներ ընտրելու համար։ Ինչպէս յայտնի է, ատոնք դատապարտուած են Գերագոյն Ատեանին կողմէ։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ազատական կուսակցութեան լրագիրները կ'ըսեն թէ երեսփոխանական նոր ընտրութիւնները պէտք է կատարուին՝ ելմտական խնդրին վրայ, որպէս զի հակառակութիւն տեղի չունենայ։ Ընտրութիւնները մարտ 22ին պիտի կատարուին, որով ընտրական եղանակը բացուած է։ Պ. Ստուրտզայի նախարարութիւնը բոլոր կուսակցութիւնները կատարելապէս ազատ պիտի թողու։

ՊՈՐԻՍ ԻՇԽԱՆԸ

ՍՈՖԻԱ.—Պորիս իշխանին վիճակը նուազ գոհացուցիչ է, հիւանդութիւնը կրկնուած ըլլալուն համար։

ՊՈՐԹՕՅԻ ԴԷՊՔԸ

ՊՈՐԹՕ (Պորթուկալ).—Պրազիլիոյ կառավարութիւնը հրամայեց Պորթօյի իր հիւպատոսին անմիջապէս Պրազիլիա վերադառնալ։ Նորէն հակակղերական անկարգութիւններ գործուեցան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՉԻՆ

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Մանչուրիոյ մասին յաւելուածական պայմանագրութիւն մը ստորագրուեցաւ Ռուսիոյ և Չինու միջեւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳԸ

ՊԷՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ գահաժառանգ իշխանը հիւանդ է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Սակարանին մէջ նորէն զրոյց ելաւ թէ Պոթա զօրավարը անձնատուր եղած է։ Թրանսվալի արժեթուղթերուն գինը շատ բարձրացած է։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը ո՛չ կը հերքէ և ոչ կը հաստատէ Պոթա զօրավարին անձնատուութեան լուրը։ Հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Տէվէթ զօրավարը և Շթայն նախագահը Օռանժի հարաւային կողմը վերադարձեր են։

—Թօրնիքրօֆթ և Բլըմէր գնդապետները կը հալածեն Տէվէթ զօրավարը։

—Տէյլի Էքսբրէս կ'ըսէ թէ Քրիւկէր նախագահը և տոքթ. Լէյտս հիմակուընէ որոշեր են իրենց ընթացքը՝ այն պարագային երբ Պոթա և Տէվէթ գերի բռնուին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	18
Ամէնէն բարձր գին	»	26	19 ½
Ամէնէն վար գին	»	26	11 ½
Րումէլի երկթ. գոյ.	Ֆր.	113	37
Ամէնէն բարձր գին	»	113	62 ½
Ամէնէն վար գին	»	112	—

ԲԱՑՈՒՄ 16 Փետր.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	26	16
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	113	37
Օսմանիէ		—	—
Րէժի		14	05
Օսմ. Ֆոնսիէ		—	—
Քրէտի Ճէնէրալ Օթթ.		1	06
Սօս. Օթ Տամաս է Համա		2	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյ բաժնեթ.		8	25
» հիմնադիր		191	—
» պարտաթ.		460	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		450	—
Թրանսվալ		85	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	17 ½
» » » չէք	»	110	17 ½
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	84
Պէրլին առտակօս չէք	Մարք	[illegible]	55
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	21	78

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	[illegible]	25
Անգլիական ոսկի	»	110	07
Պօլ Եմբէրիալ	»	91	—
Քրիմեց	»	5	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Մէթալիք	»	88	
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ 28 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		102	35
» » 3 ½ %		102	75
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ֆր.	24	60
) գոց.	»	24	67
» » » Բ.			
» » » Գ.		27	75
Օսմ. Պանքա Օսմ.	Ֆր.	553	—
Օսմանիէ	»	471	—
Րումէլի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. մաքսատուն	»	516	—
Օսմ. Րէժի	»	324	—
Փրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	500	—
Քրէտի Լիոնէ		1987	—
Իտալական Ռանթ	»	96	—
Պորթուկալեան արտաքին	»	72	85
Թրանսվալ	»	87	75
[illegible]		[illegible]	410
Գոլտֆիլտս		8	—

ԼՈՆՏՈՆ 28 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	98	
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	49	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	24	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	24	
Օսմանեան Պանքա	13	—
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	83	50
» Մօնօփօլ	43	50
Պուլկարական 1888	81	50
Էժիփսիէն իւնիֆիէ	106	25
Տամփնէթ	104	—
Թրանսվալ	2	35
Այտըն երկաթուղի	11	50
Փոխառութիւն	25	410

ՎԻԷՆՆԱ, 28 Փետրուար

Քրէտ. Լէնտանշ. վրս.	»	240	50
Րումէլիի երկաթուղի	»	107	50
Օսմ. Րէժի	»	298	50

ՊԷՐԼԻՆ, 28 Փետրուար

Օսմանլը	»	226	25
Րումէլիի երկաթուղի	»	113	—
[illegible]		—	—
[illegible] 3		[illegible]	275

ԲՐԻՒՍԷԼ, 28 Փետրուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	21	25
Րումէլիի երկաթուղի	114	50

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԴՊՐԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Սեղբա խան թիւ 5—7
Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէզներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմոյշներով միշտ պատրաստ կայ։
Նոր հրատարակուեցան
Սանդալճեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ տիպ 4 ղրուշ.— Թոփճեան— Նոր ընթացք Ֆրանսերէն լեզուի, 4 ղրուշ.—Զօպէ—Նամակագրութիւն գաղղ.-տաճկ. 12 ½ ղրուշ։
ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու մեծ [illegible]։ 698

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ԲԷԶՄԱՃՕՂԼՈՒ
Ղալաթիա, Մեհմէտ Ալի Փաշա Խան թիւ 15
Պ. Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու որ երկար տարիներ [illegible] Ժան Բէզմաճօղլու և Ընկ. դրամատան տնօրէնութեան պաշտօնը կը վարէր, և յետոյ իր հաշւոյն կը գործէր նոյն հրապարակին վրայ, ուր նաեւ Նորթ Պրիթիշ Լիվբուլ և Կլօպ ապահովագրական ընկերութեանց ներկայացուցիչն էր, անցեալ 1899 տարւոյ մայիս ամսէն ի վեր քաղաքս, Մեհմէտ Ալի Փաշա Խան, թիւ 15 հաստատած է դրամատուն մը որ արտաքոյ կարգի նպաստաւոր պայմաններով բոլոր իր յաճախորդները կը գոհացնէ։
Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու դրամատունը իր սովորական գործառնութիւններէն զատ, ապառիկ և ամսական մասնակի վճարումներու դրութեամբ պետական և վիճակահանութեան արժեթուղթեր ալ կը ծախէ, նմանօրինակ գործառնութեամբ զբաղող բոլոր միւս հաստատութիւններէն աւելի նպաստաւոր պայմաններով։
Յիշեալ դրամատան կողմէ ապառիկի դրութեամբ ծախուած արժեթուղթերու թիւերը առջի օրէն և բուն արժեթուղթերը՝ փոխարժէքը վճարուելու պահուն՝ անմիջապէս իրենց տէրերուն կը յանձնուին։ [illegible]լով այն յաճախորդներուն որոնք ո՛ և է պատճառաւ կուզեն խզել իրենց պայմանագիրը, Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու դրամատունը ետ կը դարձնէ գանձուած բոլոր դրամը միայն մաս մը բաց վար դնելով իբր տոկոս և այլ ծախք և իբր օրինական տոկոս վճարուած բաժնեթուղթի արժէքին, ոչ թէ պայմանագրութեան ամբողջ տեւողութեան այլ անոր սկսած թուականէն մինչեւ խզուած թուականի ժամանակամիջոցին համար։
Աղեքսանդր Բէզմաճօղլու դրամատունը եւրոպական բազմաթիւ գործատանց ներկայացուցիչն է, մասնաւորաբար Վօլօր երկրագործական գործիքներու Թեւալի գործարանին որուն արտադրութեանց նմոյշները պատրաստ են յիշեալ դրամատան մթերանոցը, ապրանաց գիներու և այլ հարկ եղած տեղեկութեանց հետ միասին։

ՃԷՅԼԱՆ
ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Վայելուչ, աժան, դիմացկուն
Սուլթան Համամի նոր բացուած հրապարակը Փիրօ խանին դուրսը, թիւ 2
Պատրաստ հագուստի այս մեծ վաճառատան տէրն ու հիմնադիրը, Ռուբէն էֆ. Մօզարեան, որ երկար տարիներէ ի վեր կը վարէր Թօփճեան Խանի մէջ ընկերակցութեամբ հիմնած վաճառատունը, հիմա հոս փոխադրուած է ու նոր կորովով գործի ձեռնարկած։ Իր ՃԷՅԼԱՆ անուն վաճառատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուին նուրբ, դիմացկուն, ընտիր և ամէն եղանակի նորաձեւութեան ու ճաշակի յարմար հագուստներ, ամէն հասակի անձանց, կանանց և տղոց համար։
ՃԷՅԼԱՆԻ հիմնադիրը փափաքելով որ յաճախորդներն ալ օգտուին [illegible] իր երկար տարիներու փորձառութենէն, այն աստիճան աժան և դիւրամատչելի գիներ նշանակած է հագուստներուն որ, տեղական ու եւրոպական վաճառատուններէն և ոչ մէկը կրնայ մրցիլ իրեն հետ։ Այս ճշմարտութիւնը մէկ այցելութեամբ պիտի հաստատեն Պատ. յաճախորդները։ Յանձնարարութեամբ կը պատրաստուին նաև, չափի վրայ խիստ վայելուչ հագուստներ։
Սակարկութիւն չկայ
Կիրակի օրերն ևս բաց է

ԲԱԶԷՆ
Հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ զգեստներու
Մահմուտ Փաշա, Ապուտ էֆ. խան, թ. 5-6
Եղանակիս յարմար ֆրանսական եւ անգլիական զուտ բուրդ նորաձեւ չուխաներէ պատրաստած է 10,000 ձեռք հագուստ հին գիներով, այժմեան յաւելեալ գիներէն 40 % աժան։
ԲԱԶԷՆ (Միակ վաճառատունն է որ Եւրոպայի գործարաններէն ուղղակի կը ստանայ իր կերպասները։
ԲԱԶԷՆ (Այն վաճառատունն է որ իր յանձնառութիւնները անթերի կը գործադրէ։
ԲԱԶԷՆ (Իր ծախած զգեստներու նորոգումները ձրի կը կատարէ։
ԲԱԶԷՆ (Վերջապէս այնքան աժան կը ծախէ որ իր մագիլներուն մէջ ամէն մրցում կրնայ խեղդել։
ԲԱԶԷՆի թուրքերէն անունը ՇԱՀԻՆ է, զգուշանալ այս անուան կեղծիքէն։

ՍՔՕԹԻ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Ելլողի, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սքօթ եւ Բօուն,
Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ հաւանական ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մորուի ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմելով եւ մարսուելով, կը հաստատէ այն յատկութեանց որոց ախտաբուժական զօրութիւնն ի վաղուց անտի ծանօթ է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԵՐԱԽՏԱՊԱՐՏ ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Բարիզի մեծահռչակ փաստաբաններէն մին ստամոքսի սոսկալի հիւանդութեան մը հետեւանքով ստիպուած էր երեսի վրայ ձգել գործերը, այնչափ կը տառապէր: Մեծ ախորժակով կը ճաշէր, սակայն կէս ժամ վերջ գլխու պտոյտն ու ստամոքսի խիթերը կը դառնացնէին կեանքը փաստաբանին որ երկու տող բան գրելու անկարող էր դարձած: Գրիչը ձեռք առնելէ անմիջապէս վերջ ստամոքսը կը ծանրանար, սիրտը կը խառնուէր և ամբողջ մարմնովը կը ճնշուէր: Ստամոքսի հիւանդութեանց դարմանումին յատուկ դեղահատերը, ջուրերը, փոշիներն ու գինիները յաջորդաբար գործածեց առանց փոքրիկ թեթեւցում մը ձեռք բերելու:

Խնջոյքի սեղանէ մը վերջ երբ խեղճ մարդը անկիւն մը առանձնացած լուռ մնջիկ կը տառապէր ըստ սովորութեան, տանտիրուհին քովը եկաւ և խստիւ յանձնարարեց ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑ գործածել եթէ ստամոքսի ո՛ և է հիւանդութիւն ունի: Փաստաբանը թէև յուսահատ, սակայն փորձ մը եւս ըրած ըլլալու համար, տուն վերադառնալուն պէս մը ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑ բերել տուաւ և գաւաթ մը խմեց անկէ: Այս առաջին գաւաթն իսկ իր բարերար ազդեցութիւնը ներգործեց և հիւանդը թեթեւցում մը զգալով ստամոքսին վրայ շարունակեց գործածել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑը: Մէկ քանի շաբաթ վերջ ստամոքսը գտաւ իր սովորական առողջութիւնը, մարսողութիւնը կանոնաւորուեցաւ ու քիչ յետոյ փաստաբանը բոլորովին ապաքինելով սկսաւ շարունակել իր զբաղումները. ու զինքը երախտապարտ զգալով ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑին ստամոքսի հիւանդութեանց տառապողներուն ջերմապէս կը յանձնարարէ զայն:

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: 466 7—30

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի,
Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.): Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալպատ: Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ:

Աղքատաց ձրի 490

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Զբաղումներս ստիպած էին զիս նստողական կեանք վարել, որուն հետեւանօք ամէն օր կը տառապէի ՊՆԴՈՒԹԵՆԷ ու ՊԱՍՈՒՐԷ: Շարունակ գլուխս կը ցաւէր, աչքերս կը մթննային, ստամոքսս կը խառնուէր և օր մը հանգիստ չունէի: Պասուրէն գոյացած պուչաերը մանաւանդ միշտ կը խլշային: Բժշկի մը յանձնարարութեամբ ՏՔԴ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ գործածելէս քիչ յետոյ ստամոքսս շտկուեցաւ, գլխուս ցաւերը անցան. պնդութիւնը աստիճանաբար բժշկուեցաւ և ոչ Պասուրէն և ոչ պուչաերէն հետք չմնաց, և հիմայ Տքդ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերուն շնորհիւ կատարելապէս առողջ կ'ապրիմ:

Ֆրանսա Սէն Լուան գաւառին կառավարիչ.
ԱԼՖՐԷՏՕ

Վերոյիշեալ դեղահատերը ճշմարտապէս միակ դարման են, պնդութեան, պասուրի և անոնցմէ գոյացած ամէն կարգի հիւանդութեանց. կանոնաւորաբար գործածուելով, ստամոքսն ու աղիքները կը զօրացնեն ու մարսողութիւնը կը դիւրացնեն: Կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները: 479 10—30

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի և Պոլսոյ միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլավիեան	3500
Արմէնիան	10500	Իթալիան	3500
Սէսթրեան	10500	Եգիպ.ըն	3000
Լանքասդրեան	9000	Ալպէնեան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Ալպանեան	3500
Գոլոմպեան	8000	Ալէնեան	2500
Ճօրճեան	8000	Անտալուսեան	2500
Քանատեան	8000	Ալկաշեան	2500
Տեւոնեան	8000	Լէսպեան	2000
Քալէտոնեան	8700	Մէնթօ	806
Կալոնեան	8700	Օբօքօ	800
Գամպրեան	8700	Լիպոսի	800
Ճաքեան	8500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն տյլուս փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը զրկել յայտնումէն ժամանակ 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
600 [illegible]

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պօրտօյի, Մարսիլիայի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Քամէլիա	3000	Թիզպէ	2500
Լեռնան	3000	Նէլիթա	2400
Թէեր	3000	Օսմանլի	2250
Փիլոտէօս	3000	Ալփա	125
Յափսո	3000	Մօրանգ	2000
Օրանեան	3000	Մարիեն	1500
Մարիոնեն	3500	Ալուէ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՅ և ԸՆԿ.
Ուիթըն խան
ԺԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ջէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ՍԻՆԿԵՐ

ՀԱՑԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ տոկունութեամբ այն քան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ:

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Մ. Ժ. Նայտլինկեր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է:

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԵՐԱ, Շիշանէ համբայ, Ղալաթա Սէրայի դիմաց:

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, Թիւնէլին ետեւ. Թրամվայի կայարանին դիմաց.

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ թիւ 2. Սուլթան Պայազիտ Թրամվէյի Սթասիոնին դիմաց թիւ 13:

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻՋԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Ղալաթիա, Վօյվօտա Պանքականոցին կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ: Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) սափորներ, ճռուկ կակուղներ (ղասըգ պաղը), տեսակ տեսակ գըբեխներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափներ, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքռոսգօբ), փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նորատեսակ ոսկի և այլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ: Գիները շատ աժան: Յաճախորդք շատ գոհ պիտի մնան:

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:

Ամէնէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած: Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն: Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾՈՒԽՏԸ, ԽՈՅԼԸ (ալրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով:

Գործակատարք են Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԼ 531

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՐԻՍԹՕՖԼԸ

ՄԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍ ԱՐԾԱԹԱՋՕԾ ՃԵՐՄԱԿ ՄԵՏԱՂԷ

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ 1889ի
ԵՐԿՈՒ
ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՍ ՆՇԱՆԸ

Եւ Գրիսթօֆլը անունը ամբողջովին գրուած, միակ երաշխաւորութիւններն են յաճախորդին համար:

Առանց ուշադրութիւն ընելու գիներու մրցման, զոր կարելի չէ մեզի դէմ մղել առանց վար տեսակ ապրանքներու, մենք ամէն ատեն լաւ տեսակ ապրանքներ կը ստանանք և սա սկզբունքին հաւատարիմ կը մնանք, որ մեր յաջողութեան գաղտնիքը եղած է

Լաւագոյն ապրանք, կարելի եղածին չափ աժան

Յաճախորդին միտքը չշփոթելու համար, պահած ենք նոյնպէս [illegible], այն սկզբունքը զոր անհրաժեշտ և բնական կը համարինք, մեր արհեստին քառասնամեայ փորձառութեամբ:

Միակ երաշխաւորութիւնը յաճախորդին, մեր ապրանքներուն, հոս կցեալ գործարանի նշանը և Գրիսթօֆլը անունն է, ամբողջովին գրուած:

Կ. Պոլսոյ մեր միակ ներկայացուցիչներն են Մ. Մ. Պօոթօլի եղբարք, Պօն Մարշէ, 354 Բերայի չիտակ ճամբան, ուր յաճախորդները կատարելապէս ապահով են, ՄԵՐ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ, թէ ո՛ և է վարնոց նիւթ չի ծախուիր իրենց, իբր ապրանք մեր վաճառատան: 530 ԳՐԻՍԹՕՖԼԸ և ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տրն Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եաննի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Չըպուքճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ:

Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկով, ճենապակով և գէմէնթեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն դաշ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ:

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ [illegible] գեղերու և ամենակատարելագործեալ [illegible] մէջ, առանց ցաւի [illegible]:

Ե. Գ. Ճամբաները կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդք կ'ընդունին:

Ծանօթ — [illegible] ՔՈՒՆԻՆԻ 197

ՄԱԹԻՔՕ ՏԸ ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՅՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի միայն Բերաւի Մաթիքօի տերեւով պատրաստուած այս ներարկումը մէկ քանի տարուան մէջ [illegible] համբաւ ստացած է: Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ միզատապները:

ՔԱՓՍԻՒԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անխուսափելի արգելք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբեք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բուեքնոյլայծ խէժի քափսիւլները: Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար:

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ: A.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՅՈՒԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընթացք Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սալֆօ	1112
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիրիօ	1728
Արիօսթօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	2557	Սիլվիօ	1193
Պասսօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3730	Միլօ	1057	Սալէնօ	1200
Պօրօտինօ	1364	Տուրօ	2383	Հօրաթիօ	3600	Մօնթէպէլլօ	1785	Թասսօ	1822
Պրավօ	1078	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1548
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրօնթօ	3837
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թրուրօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4086	Թօպակօ	487
Գալիփսօ	1387	Էրաթօ	1841	Քիլէօ	1058	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	1428
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլփինօ	2207	Փալէրմօ	1687	Վասքօ	1914
Գարլօ	1094	Ֆինլանտօ	1828	Քօվնօ	1700	Փօլօ	510	Վօլօ	1285
Չիքաքօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռէնօ	3222	Վօլթուռնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2372	Ռինալտօ	1683	Եէսօ	1850
Սիթօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կուիտօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Եէսօ շոգենաւը, նաւապետ Թօրնհիլ, ընդհանուր փոխադրութեամբ Հըլլէն հոս հասած է:

Դիմել առ գործակալս Ժ. ՀԷԼՏ ԸՆԴ ՐՕՋՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Մեյտան խան. Ղալաթիա 377

COMP RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

13 26 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի
14 27 Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ ([illegible] Աղեքսանդրէթ, Բէյրութ–Եաֆա, [illegible] և Փիրէ).
15/28 Օտեսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ
15/28 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրեսոն, Տրապիզոն, Բաթում և [illegible] ժամը 4էն յետ միջօրէի:
[illegible] 16/29 Օտեսա ժամը 4էն յետ միջօրէի: [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԵԱՆ ԵՒ [illegible]
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՖՐԱՆՍՈՒԱԶ ՇՈԳԵՆԱՒԸ

Մարտ 4ին Մինկրէլի, Անատօլ. եզերքէն:

[illegible]

Մարտ 5ին Մինկրէլի ուղ. Մարսիլիա [illegible]

[illegible] 516 [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվրբուլի և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթօնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	3181
Աւրանիա	7269	Շերպուրկ	1614

Սարակոսա շոգենաւը, նաւապետ Ուիլեմս, Լիվրբուլէն հոս հասաւ:

Դիմել առ ԺՕԼԻ և ՍԻԿԷՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթ խան. թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա [illegible] 255

[illegible] ԶԱՐԵՀ [illegible]ԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1901 Մարտ 1 [Ն.Տ.] ուրբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Թ. 34 Խառն Առտ.	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 6 Ճամբ. Առտ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 10 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Գարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	12 20	2 —	3 35	5 45	8 7	10 30	11 30					
	ժմն.	12 45	2 25	4 —	6 10	8 32	10 55	11 55					
Հայտար Փաշա	մկն.	1 12	2 35	4 10	6 20	8 47	11 5	12 5					
Գըզըլ Թօբրաք	»	— —	2 41	4 16	6 26	8 58	11 11	12 11					
Ֆէնէր Եօլու	»	1 23	2 44	4 19	6 29	9 3	11 14	12 14					
Կէօզ Թէփէ	»	— —	2 48	4 23	6 33	9 10	11 18	12 18					
Էրէնքէօյ	»	1 34	2 53	4 28	6 38	9 15	11 24	12 24					
Պօսթանճըք	»	1 42	2 59	4 34	6 44	9 25	11 30	12 30					
Մալթէփէ	»	1 54	3 8	4 42	6 52	9 38	11 38	12 38					
Գարթալ	»	2 8	3 18	4 52	7 2	9 54	11 48	12 48					
Բէնտիք	ժմն.	2 18	3 25	4 59	7 9	10 5	11 55	12 55					
	մկն.	2 28				10 16							
Թուզլա	»	2 50				10 41							
Կէյպզէ	»	3 11				11 6							
Տիլ Իսքէլէսի	»	3 33				11 28							
Թաւշանճըլ	»	3 43				11 39							
Հէրէքէ	»	4 1				12 —							
Եարըմճա	»	4 21				12 20							
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	4 34				12 33							
Տէրինճէ	»	4 45				12 47							
Իզմիտ	ժմն.	4 58				1 —							
	մկն.	5 18											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	5 53											
Սափանճա	»	6 20											
Համիտիէ	»	6 46											
Կէյվէ	»	7 36											
Աք Հիսար	»	8 1											
Մէքէճէ	»	8 37											
Լէֆքէ	»	9 6											
Վէզիր Խան	»	9 43											
Պիլէճիք	ժմն.	10 24											
	մկն.	10 34											
Գարաքէօյ	»	11 46											
Պոզիւք	»	12 29											
Ինէ Էօնիւ	»	1 17											
Չուքուր Հիսար	»	1 48											
Էսկի Շէհիր	ժմն.	2 28											
		Իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		ԿԱՌԱԽՈՒՄԲ											
		Թ. 1 Ճամբ. Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Առտ.	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 7 Ճամբ. Առտ.	Թ. 9 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 11 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 33 Խառն Առտ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ. Առտ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի Շէհր	մկն.	Այս կառախումբը մարտ 15էն կ'երթեւեկէ.	Այս կառախումբը մինչեւ մարտ 31 կ'երթեւեկէ.						11 —				
Չուքուր Հիսար	»								11 39				
Ինէ Էօնիւ	»								12 13				
Պոզիւք	»								12 47				
Գարաքէօյ	»								1 21				
Պիլէճիք	ժմն.								2 11				
	մկն.								2 21				
Վէզիր Խան	»								2 58				
Լէֆքէ	»								3 37				
Մէքէճէ	»								4 13				
Աք Հիսար	»								4 40				
Կէյվէ	»								5 5				
Համիտիէ	»								6 1				
Սափանճա	»								6 19				
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»								6 47				
Իզմիտ	ժմն.								7 24				
	մկն.				11 40				7 44				
Տէրինճէ	»				11 58				7 59				
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»				12 9				8 10				
Եարըմճա	»				12 21				8 22				
Հէրէքէ	»				12 50				8 48				
Թաւշանճըլ	»				1 1				8 58				
Տիլ Իսքէլէսի	»				1 15				9 8				
Կէյպզէ	»				1 46				9 38				
Թուզլա	»				2 7				9 56				
Բէնտիք	ժմն.				2 27				10 15				
	մկն.	12 6	12 43	1 36	2 42	5 21	7 45	9 20	10 30				
Գարթալ	»	12 14	12 51	1 44	2 54	5 29	7 53	9 28	10 43				
Մալթէփէ	»	12 24	1 1	1 55	3 9	5 39	8 3	9 39	11 —				
Պօսթանճըք	»	12 32	1 9	2 2	3 22	5 47	8 11	9 47	11 14				
Էրէնքէօյ	»	12 39	1 16	2 10	3 35	5 54	8 18	9 54	11 27				
Կէօզթէփէ	»	12 43	1 20	2 14	3 39	5 58	8 22	9 58	— —				
Ֆէնէր Եօլու	»	12 47	1 25	2 18	3 45	6 2	8 26	10 2	11 38				
Գըզըլ Թօփրաք	»	12 50	1 28	2 21	3 49	6 5	8 29	10 5	— —				
Հայտար Փաշա	ժմն.	12 55	1 33	2 26	3 57	6 10	8 34	10 10	11 47				
	մկն.	1 3	1 41	2 34	4 10	6 18	8 42	10 18	12 5				
Գարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.	1 28	2 6	2 59	4 35	6 43	9 7	10 43	12 30				
									Իրիկ.				